

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 149. szám
1940. július 6., szombat

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Nyilatkozat az új kormány munkatervéről

A kormány biztosítani kívánja a nyugalmat és a rendet — hangsúlyozza a nyilatkozat. Megtörtént az új miniszterek beiktatása
A kormány csatlakozik a berlin—római tengely által teremtett rendszerhez

Bucuresti. Az új kormány július 5-én az alanti felhívással fordult az ország népéhez:

— A mai súlyos időkben Őfelsége a király ránk bízta a közügyek vezetését. Mint a Nemzet Pártjának hű katonái hódolattal tettünk eleget a legmagasabb királyi felhívásnak, hogy minden áldozatkészségünket, munkakedvünket és hazaszeretetünket a cél szolgálataiba állítsuk. Hazánk ma súlyos problémák előtt áll, amelyek elhatározó jelentőségűek kül- és belpolitikai tekintetben.

— A külpolitika tekintetében a kormány őszinte módon csatlakozik a berlini és római tengely által teremtett rendszerhez, nemcsak mint reális politikai lépés történik ez, hanem logikus következményként a nemzet összességét kifejező politikai és felfogásbeli irányelvnek. Ugyanakkor a kormány ugyanilyen határozott formában a legjobb és legszűkebb viszonyt kívánja fenntartani szomszédaival, miután a magasabb politikai érdek szempontjából elengedhetetlen a béke fenntartásának szükségessége Európa ezen részén.

— Regionális szövetségeinket úgy tekintjük, mint éme politika előbástyáit és a többi állammal szemben a kormány köteletségének tartja, hogy úgy most, mint a jövőben együttműködjenek, ami a magasabb célok és az európai unió építés szolgáltatásában történik.

— Belpolitikai tekintetben a kormány feltétlenül biztosítani kívánja az országnak a nyugalmat és a rendet, amelyre ma sokkal nagyobb szükség van, mint hármikor. Ezért román lélektől áthított felhívást intéznek a haza fiához, hogy mindenki tömörüljön a trón és a kormány köré és mindenkinek meg kell értenie, hogy ama rosszakarattal terjesztett hírek, — amelyeket azok terjesztenek, akik nem akarnak belehelyezkedni a románság szellemébe, — nem egyebek, mint ártalmas szavak és céljuk, hogy nyugtalanságot, tájékozatlanságot és elégedetlenséget okozzanak és tartanak fenn. Azokat, akik ezeket a híreket hirdetik, azonnal el fogjuk hallgattatni.

— A kormány köteletségének tartja, hogy a hadsereget, amelynek hősiessége oadadása tartja fenn Európában a békét és amely egyesíti magában a román

ság élni akarásának és a jövőbe való hitének szellemét, — ezt a hadsereget minden erőnkkel támogatnunk kell. Ennek erejét fokozzuk minden odaadásunkkal.

— A nemzetgazdaság problémái olyan életbevágók, hogy szükséges azokat egyetlen vezetés alatt egységesíteni, aminek fontosságát már régen éreztük és amit már régen meg kellett volna valósítani. Földművelő állam vagyunk, tulnyomó román népességgel és ezért kormányunknak ennek a rétegnek szükségleteinek és érdekeinek kielégítésével kell foglalkozni, miután ezek a szükségletek és érdekek magának a nemzetnek érdekei.

— Az új rendszer alatt a munka mindenki létének és életének alapja. Az egész népnek meg kell értenie az időknek ezt a parancsát. A kormány gondoskodni fog arról, hogy a munka és annak termései megfelelő ellenszolgáltatásban részesüljenek.

— A román föld megismerésére újabb kidatmas problémát teremtett: ez pedig a besszarábiai és bukovinai menekültek ügye. Az emberiség és a nemzeti lelkiismeret legvégeben fogja ezt a kormány sürgősen megoldani. A kormány mint az országban létező összes nemzeti irányzatok képviselője, nem fog egy pillanatra sem eltérni az integrális nacionalizmus legfontosabb parancsaitól. Azonban mindezt fokozatosan, rendszeresen és általános, valamint tervszerű rendelkezések formájában teszi: hogy a nyugalom teljes mértékben biztosítható. Meg vagyunk győződve arról, hogy a kormányunk ama törekvését, amely a haza megerősítését és a nép erkölcsi és anyagi színvonalának fellendítését szolgálja, minden igaz román lélek megérti és magáévá teszi.

A bucaresti-i rádió a fenti kormánynyilatkozat közlése kapcsán hivatalos kommentárként hozzáfűzte, hogy a kormány mindenképpen az élet normális egyensúlyba hozását és a feltétlen rend fenntartását kívánja, mert csak ezen a módon tud külpolitikai téren eleget tenni programjának; a nemzeti szellem új hitvallásának legvégeben a béke megővéseért és a belső unióért.

Manoilescu külügyminiszter: „A hazafias érzésnek el kell tüntetnie az eddigi lelki beállítottságot“

Bucuresti. Ma délelőtt iktatták be Manoilescu Mihail mérnököt, az új külügyminisztert. Az ünnepségen Argetoianu Constantin bucsuzott el eddigi munkatársaitól, majd Manoilescu Mihail intézett beszédet a jelenlévőkhez.

— A külügyminisztérium főtisztviselői és a tisztviselői jól tudják, hogy milyen gyökeres változáson ment át külpolitikai vonalvezetésünk. De én jól tudom azt is, hogy ennek a mi-

nisztériumnak munkájáról mindmáig egy másik külpolitikai iránnyal voltak lelkiileg összehangolva. A hazafias érzésnek az ország magasabb érdekeinek és feltétlen munkakészségnek el kell tüntetnie ezt az eddigi lelki beállítottságot és meg vagyunk győződve róla, hogy a nemzeti összetartás gondolata, mely Önöket is áthatja, ebbe a mi új külpolitikai ritmusunkba be fogja illeszteni Önöket.

Popescu David tábornok, belügyminiszter: „Az állam ma egy erőd!“

Bucuresti. A belügyminisztériumban ma folyt le Popescu David tábornok, belügyminiszter és Logadi Petre ügyvéd, belügyi államtitkár beiktatása. Ghelmeghianu Mihai a távozó belügyminiszter bucsubeszéde után Popescu David tábornok a következő szavakkal vette át hivatalát:

— Őfelsége, legmagasabb elhatározásával megbízott az állam rendjének megőrzésével. Azok a sebek, amelyeket a közelmúlt esemé-

nyel a nemzet lelken ejtettek csak a rend és a legteljesebb nyugalom légkörében heverhetők ki. Az alkotó-munka csak akkor folytatható, ha az állam rendje biztosítva van. Kijelentem erről a felelős helyről, hogy ezt a rendet a legnagyobb erővel és határozottsággal, minden áron és minden körülmények között fenn fogom tartani. Meg kell győződve legyünk arról és meg kell győznünk másokat is róla, hogy minden egyéb mellékgondolatnak a nemzetnek eme súlyos pillanataiban el kell tűnnie. E tárcsa körébe

tartozó tisztviselő és államhivatalnok mindegyikének meg kell értenie, hogy a kiadott parancsok végrehajtása tekintetében lelkiismeretesen kell eljárnia a hivatali titok megőrzésével és a legnagyobb pontossággal. Az intézkedésekben nem lehet késés, ami a rosszakarat vagy a hanyagság jeleit mutathatná. Az állam ma egy erőd. Minden köztisztviselő egy katonája és a kiadott parancsot akár az élete veszélyeztetése árán is teljesítenie kell.

N. Crainic és Vasile Stoica székfoglalói

Bucuresti. Csütörtök délután 6 órakor adta át Sidorovici Teofil volt propagandaminiszter tárcájának vezetését az új propaganda miniszternek, Nichifor Crainic professzornak, valamint Stoica Vasile államtitkárnak. Sidorovici Teofil, a Straja Tarii főparancsnoka kijelentette, hogy boldognak érzi magát, hogy a román irodalom és újságírás olyan kiválóságának adhatja át a minisztérium vezetését, mint az új miniszter, különösen ma, amikor az ország érdekeiért folyó küzdelemben a propaganda hadserege is fontos szerepet játszik.

Nichifor Crainic válaszbeszédében a következőket mondotta:

— A haza érdeke kívánja, hogy vezetőjévé legyek ennek a minisztériumnak. Őszinte és szókimondó ember vagyok és örülök annak, hogy Sidorovici Teofil utóda lehetek ebben a minisztériumban, ott ahol előzőm már igen fontos ünnepi beszédet adott a propagandaügyek intézésében igen fontos teendőink vannak a belső és külső propaganda ellátásában. E percben nem adhatok semmiféle programot. Ismerem e minisztérium magasrangú vezető főtisztviselőit s meg vagyok győződve róla, hogy szoros és komoly együttműködés lesz közöttünk. Ez a minisztérium nem lehet egy nyugdíjintézet a fiatalok számára, amely cenzurázza az új megmozdulásokat hanem a munkának és az alkotásnak forrása.

Vasile Stoica meghatalmazott miniszter, az új propagandaiügyi államtitkár, aki a diplomáciai életben nagyértékű külföldi összeköttetéseket és tapasztalatokat szerzett és aki egyik kiválósága a román újságírásnak, kijelentette, hogy minden erejét megfeszítve fog a minisztérium keretén belül a hazának szolgálatokat tenni.

Fokozottabb mértékben tanítják a jövőben az iskolákban a német és olasz nyelveket

Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelési minisztériumban végbement beiktatás alkalmából Caracostea professzor, nemzetnevelésiügyi miniszter beszédet mondott és annak során arról az új irányról beszélt, amelyet a kormány megvalósít.

— Az egyén korszakából a köz korszakába lépünk át, amelyben az egyén alá van rendelve a köznevelés és névtelenül áldozza fel magát a köz érdekéért. Új hitet akarok adni a román iskolának — mondotta a miniszter. Megvalósítjuk a román elem elsőbbségét úgy program, mint tanterv szempontjából. Ki akarom egészíteni a nyelvek tanulását, a francia nyelvet természetesen előadjuk, ez testvéri kapcsolatokból adódik. Nagy súlyt helyezek a német nyelv tanulására, amelyet eddig nem valósítottak meg a kívánt mértékben. Eppen ezért bevezetjük a német nyelv és kultúra tanítását. Emellett tanítani fogjuk az olasz nyelvet és kultúrát.

A munkaügyi minisztériumban megtörtént beiktatása alkalmával Ghitescu Stan új munkaügyi miniszter kijelentette, hogy főképpen a munkásság ügyével kíván behatóan foglalkozni.

— A munka megkapja megérdemelt díját. Nehéz időköt élünk — mondotta Ghitescu miniszter,

— amikor minden polgárnak és munkásnak kétfoldi erőfeszítéssel kell dolgoznia, mert országunk jövője a munkától függ. Kövessük királyunkat, aki megmutatja nekünk, hogy mit jelent a munka és hogyan kell azt elvégezni.

Bucuresti. Gomoju dr., az új közegészségügyi miniszter ma vette át hivatalát Hortolo-

Horia Sima kultuszminiszter: „Az új nacionalizmus nálunk is megengedett lesz“

Bucurestiből jelentik: Pénteken iktatták be hivatalába Sima Horia tanárt, az új kultuszminisztert. Giurescu volt kultuszminiszter mutatta be az új minisztert és többek között kijelentette, hogy a szavak ideje elmúlt, most tettekre van szükség.

Sima Horia kultuszminiszter válaszában rámutatott arra, hogy

az új kormánynak az a feladata, hogy az ország teljes politikáját az Európát meghódító, új felfogás keretébe illessék be.

A nacionalizmus új felfogásáról van szó. — mondotta a miniszter — és ha mi nem állunk be az új európai rendbe, akkor elveszett nép vagyunk

„Az állam bevételei jóval túlhaladják a kiadásokat...“

Bucuresti. Ma iktatták be Leon Gheorghe pénzügyminisztert, valamint Enescu és Bidanu államtitkárokat hivatalaikba. A távozó pénzügyminiszter Mitita Constantinescu adta át a minisztérium vezetését és válaszolta, hogy a költségvetés nemcsak egyensúlyban van, hanem a bevételek jóval túlhaladják a kiadásokat, úgy hogy a felesleg a hadsereg fejlesztésére felhasználható. Az új miniszter válaszában kijelentette, hogy folytatni fogja azt a kitűnő szakavatottsággal végzett munkát, a melyet elődje és munkatársai végeztek.

Leon Gheorghe pénzügyminiszter egyébként ma kelt rendeletével Procopiu és Istratie volt legfőbb számvevőszéki tanácsosokat a pénzügyminisztérium vezértitkáraivá nevezte ki.

Pais tengernagy, a légügyi- és tengerészetiügyi minisztérium vezetését a mai napon átvette Ilcusu tábornoktól, aki ezeket a tisztségeket eddig vezette.

A szépművészeti minisztériumban V. Dumitrescut vezértitkárrá az igazságügyminisz-

Gigurtu miniszterelnök körlevele a Nemzet Pártja vidéki vezetőihez

Bucurestiből jelentik: Gigurtu Ion miniszterelnök, mint a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke, körlevelet intézett a párt ideiglenes vezetőihez és abban közölte, hogy átvette a párt parancsnoki tisztségét.

Az egész országra oly súlyos és fájdalmas időkben — mondja a körlevél — mindannyiunknak kötelessége megérteni az idők szavát, tömöríteni a király köré és bizalommal dolgozni a házáért.

A bucuresti-i rádióállomás megerősítette a budapesti rádióállomás cáfolatait

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Egyes külföldi rádióállomások arról adtak hírt, hogy Románia nyugati határán incidensek történtek volna, sőt összefutásokra is sor került. Ezzel kapcsolatban a bucuresti rádió a következőket idézte:

— A budapesti rádióállomás július 3-án 22 óra 40 perckor jelentette, hogy azok a hírek, amelyek csapatösszevonásokról és összefutásokról

Mi történt a külföldön élő

Bucuresti. A bucuresti rádióállomás közli a „Dunarea“ német rádióadó következő híradását a külföldön élő németek szövetségének 60 éves jubileumi gyűlésén, amelyet Bécsben tartottak a délkelet-európai németek képviselőinek részvételével. Ezen a gyűlésen megvitatották a külföldön élő németek oktatásügyi problémáit és azokat a kulturális összeköttetéseket, melyek a külföldi németeket a birodalmival összekapcsolják. Olvan értelmi határozat történt, hogy a német birodalmi polgár nem tevéstendő össze azzal a külföldi német kiseb-

meju dr.-től, a távozó miniszterrel. Az új miniszter székfoglalójában kijelentette, hogy főként a falvak felszegélyezését tartja főfeladatának.

Leon nemzetgazdasági miniszter ma átvette hivatalát Ionescu Sisestitől, a távozó nemzetgazdasági miniszterrel.

A nacionalizmus és a románok jogainak új felfogása a legsarkalatosabb és legjellegzetesebb pontja ennek a kormányzati rendszernek.

Minden gondolatunkkal és minden erőfeszítésünkkel a haza szolgálatába kell állanunk. Ez az új nacionalizmus és felfogás nálunk is megengedett lesz, mert így akarja Ófelsége, valamint az a nemzedék, amely az uralkodó köré tömörül és amely el van határozva arra, hogy minden erejével dolgozzék, hogy ezáltal minden nehézséget legyőzzön.

A minisztérium programjára vonatkozóan Sima miniszter kijelentette, hogy a szabad választásgyakorlás híve.

teriumba pedig Florian Foisoreanut nevezték ki, ugyancsak vezértitkárrá.

V. Gruia igazságügyminiszter hivatali beiktatása

Bucurestiből jelentik: Tegnap délután öt órakor iktatták hivatalába I. V. Gruia tanárt, az új igazságügyminisztert. A beiktatásnál jelen voltak Aurelian Bentolu eddigi igazságügyminiszter, Florian Foisoreanu vezértitkár, valamint a minisztérium vaalmennyi szolgálatának igazgatói. Aurelian Bentolu méltatta I. V. Gruia érdemeit, majd felszólította a minisztérium tisztviselői karát, hogy ebben a nehéz órában teljes támogatásukkal álljanak utódjának rendelkezésére. I. V. Gruia miniszter köszönetet mondott Aurelian Bentolu szavaiért és azon reményének adott kifejezést, hogy munkatársainak együttműködésével az igazságügyi tárca hivatása magaslatán működik majd továbbra is. Florian Foisoreanu vezértitkár és C. Pastia személyzeti igazgató munkatársai és a minisztérium személyzete nevében üdvözölték a minisztert.

Bucuresti. A Nemzet Pártjának főtitkársága hivatalosan közli, hogy számtalan távirati és levélbeli belépési nyilatkozat érkezett a Párt vezértitkárságához. Erre vonatkozólag közlik, hogy a beiratkozások kizárólag személyesen és egyénekenként történhetnek az előírt beiratkozási űrlapokon és azokon a helyeken, ahová a beiratkozó illetékes.

zésekről szólnak a román—magyar határ mentén és amelyek a külföldön elterjedtek, a fantázia birodalmába tartoznak. E tendenciózus híreket azok terjesztik, akik a rend megzavarását akarják előidézni. A budapesti rádió felhívta a közönséget, hogy ne adjon hitelt ezeknek és őrizze meg hidegvérét.

Ugyancsak a bucuresti rádió idézte a budapesti rádióállomásnak a svájci Bund című lapban megjelent erről szóló cáfolatát.

németek kongresszusán?

séggel, amey más állam fennhatósága alatt áll, mert ez utóbbinak annak az államnak hü és odaadó alattvalójának kell lennie, ahol él és ahol a legteljesebb munkaszabadságot és kulturális népi fejlődési lehetőséget biztosítja.

Cáfolják a Tass-iroda egyik híradását

Bucuresti. Hivatalosan megcáfolják a Tass-irodának azt a híreit, amely szerint 5000 személy akart volna átmenni Besszarábiába és ezeket egy ismeretlen rendeltetésű és ut-

irányu rözsre hajóztak volna be. Ez a hír merő kifalálás. Az igazság a hivatalos jelentés szerint hogy Galatiból 12.000 személy — nagy részük kisebbségi — akik Besszarábiába akartak menni, a Besszarábiát megszálló orosz hatóságok nem akartak befogadni. Ezeket egyelőre uszályokon helyezték el, majd a román hatóságok közbenjárására a szovjethatóságok megengedték, hogy átkeljenek a Pruton. A tegnapi nap tolvamán több mint 2000 személy ment át az oroszok által megszállott területre és ma az utolsó 9000 személy megy át.

Bulgária nem mozgósított

Berlinből jelentik. (Rador.) A DNB munkatársa közli, hogy egy Gorna Giumaia (Délkelet-Bulgária) községben tartott gyűlésen Gubrowski belügyminiszter beszédet mondott, amelynek során többek között a következőket jelentette: „Ezekben a fenyegető időkben Bulgária megőrizte higgadságát és nem mozgósított. Bulgária békepolitikát folytat.“

Vlad tábornok-főpolgármester üdvözlő-távirata az új belügyminiszterhez

Pénteken délután Vlad Alexandru tábornok, Aradváros főpolgármestere az alábbi táviratot küldte Popescu David tábornokhoz a kormány belügyminiszteréhez:

Popescu David tábornok-belügyminiszter Ökegyelmességének
Bucuresti.

— „Súlyos és fontos hivatalának átvételétől alkalmából — amellyel a Maxas Trón megbizta — engedje meg Aradváros főpolgármesterének, munkatársainak és tisztviselői karának legtisztelietesebb és legőszintébb jókívánságainak kifejezését, ugyanakkor a meg nem alkuvó odaadás biztosságát és együttműködését a közigazgatási élet felvirágoztatása és újjászervezése művében.“

VLAD ALEXANDRU tábornok
Aradváros főpolgármestere.

A pápa adománya a menekülteknek

Róma. (Rador.) A pápai nuncius utján Öszentsége XII. Pius pápa nagyobb összeget adományozott a besszarábi és északbukovinai menekülteknek.

Csak az Okiráltságban telepítik le a menekülteket

Bucurestiből jelentik: A román kormány által fogantatott intézkedések következtében a nagyszámu bukovinai és besszarábi menekülteket csakis az Okiráltságához tartozó megyékben telepítik le, főképpen pedig Moldovában és Délkelet-Munteniában, amely vidékeknek gazdasági alkata legjobban megfelel azoknak a vidékeknek, ahonnan a menekültek jöttek.

Azok a hírek, mintha a menekültek nagy csoportjait az Erdélyben, kisebbségek által lakott vidékeken helyeznék el, a képzelet szüleményei és azzal a céllal terjesztik őket, hogy megrontsádják Románia viszonyát szomszédaihoz.

A menekült nyugdíjasok ügyeinek rendezése

Bucuresti. Az országos nyugdíjpenztár a pénzügyminiszterrel egyetértésben intézkedett a Besszarábiából és Északbukovinából elmenekült nyugdíjasok ügyeinek rendezéséről. Azok a nyugdíjasok, akik bi-tokában vannak nyugdíjkönyvüknek és igazolják személyazonosságukat, annál a pénzügyvizagatóságnál vehetik fel illetményüket, amelynek körzetében letelepedtek. Akik elvesztették nyugdíjkönyvüket, a nyugdíjvégzéssel és személyazonosságuk igazolásával kérhetik egy másodkönyv kiállítását. Azok, akik sem nyugdíjkönyvüket, sem a nyugdíjvégzést nem tudják bemutatni, kértést nyújtanak be a nyugdíjpenztárhoz, amely azután ellintézi ügyüket. A pénzügyvizagatóságok a másodkönyveket a személyek azonosságának hiteles megállapítása után állítják csak ki. Mindezeket a műveleteket a lehető legnagyobb gyorsasággal végzik el.

Rokonaikat és barátai- kat keresők figyelmébe

Bucuresti. (Rador.) Mindazok tudomására hozzák, akik Beszarábiából és Bukovinából kiűritett rokonaikat s barátait keresik, hogy ezeket Neamt, Bacau, Buzau, Prahova, Dambovitá, Muscel és Arges megyékben szálásolták el a belügyminiszter június 29-i közleményének megfelelően s felesleges az ország más részein érdeklődni irántuk.

A Vörös Kereszt gyűjtésének eredménye

BUCURESTI. A Vörös Kereszt gyűjtése a mai estig a menekültek számára 4.765.830 leit tesz ki.

BUCURESTI. Radulescu D. ezredes. Caracosteai miniszternek 350.000 lei értékű állampapírt nyújtott át, amely alapítványul szolgál, hogy annak kamataiból egy menekült gyermeket neveljenek.

A Nemzeti Gárda parancsnokának felhívása

BUCURESTI. Petre Georgescu tábornok, a Nemzeti Gárda főparancsnoka felhívást intézett a Gárda tagjaihoz. A mozgósított tagokat a király és a trón iránti kötelezettség teljesítésére, míg azokat, akik otthonukban dolgoznak, hazafias kötelezettségük teljesítésére buzdította.

Kik kérhetik szolgálati beosztásuk megváltoztatását?

Bucurestiből jelentik: A Curențu a következő közleményt hozta nyilvánosságra: Mind azok a bírák, államügyvédek és igazságügyi tisztviselők, akik személyi érdekből dicsenek megelégedve jelenlegi beosztásukkal, július tizenötödikéig kérhetik beosztásuk megváltoztatását. A kérvényeket Constantin P. Pasia hoz, az igazságügyminiszterium személyzeti igazgatójához kell címezni.

A belügyminiszter betiltotta a táncot a nyilvános hely- ségeken

Bucuresti. A fővárosi rendőrprefektúra közli a belügyminiszter rendelkezését, mely szerint az ugynevezett nyári nyitott mulatóhelyeken tilos a szórakozás, de tilos a zárt helységeken is a tánc és a zene.

Bucuresti. A katonai parancsnokság elrendelte, hogy a bodegákat és a korezmákat este fél 9 órakor zárják be, a többi helyiségekben az előírás szerint este 11 óráig lehet tartózkodni. (Rador.)

Angol lapok álhire

Moszkva. (Rador.) Több angol lapnak azt a hírért, mintha július 2-án a moszkvai rádiónak titkos jeleit adták volna le Romániából, melyet a szovjet hadsereg segítségét kérték volna egy olyan nagyhatalom ellen, mely felé Románia orientálódott. — a Tass-iroda hivatalosan cáfolja. Az orosz távirati iroda erre a hírré vonatkozólag megállapítja, hogy rosszakaratú kifalálás.

Ujabb intézkedés a 2 szá- zalékos nemzetvédelmi il- leték lerovásáról

Bucuresti. A pénzügyminiszterium elrendelte, hogy az eladóktól a vevőkhöz küldött szállítmánvok után feltétlenül számlát kell kiállítani a 2 százalékos nemzetvédelmi adó kifizetése céljából. Amennyiben az áru pontos értékét az elszállításkor nem lehet megállapítani, akkor a szállítási jegyzéken feltüntetett árumennyiség napi értékének megfelelő 2 százalékos adót kell kifizetni, de a szállítmány elküldését követő három napon belül pontos számlát kell kiállítani, amelyen a szállítási jegyzék és a számla közötti érték-külömbőség utáni nemzetvédelmi adó kifizetendő.

Aratási munkaszolgálat Magyarországon

Budapest. (Rador.) A Magyar Távirati Iroda jelenti: A termés betakarításával kapcsolatos munkálatok biztosítására, a magyar kormány rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a hatóságok bárkit kötelezhetnek, hogy a nemzetvédelmi munkaszolgálat kötelekben dolgozzék.

Franciaország megszakította Angliával a diplomáciai viszonyt

Az oráni tengeri csata adott okot a francia kormány elhatározására. Elsülyeszti magát az alexandriai francia flotta

Vichyből jelentik: A DNB közli, hogy a francia kormány pénteken a következő hivatalos közleményt adta ki:

„Lebrun köztársasági elnök elnöke alatt minisztertanács volt, amely foglalkozott az angol flotta minősíthetetlen támadásával az oráni francia hadihajók ellen. A minisztertanács elismerését fejezte ki azoknak a francia tengerész tiszteknek és katonáknak, akik bátran teljesítették kötelességüket. A francia minisztertanács elhatározta, hogy megszakítja a diplomáciai kapcsolatot Angliával.” (Rador.)

London. (Rador.) Chambon londoni francia ügyvivő ma a külügyi hivatalban tiltakozó jegyzéket adott át az angol tengeri haderőnek a földközi-tengeri francia flotta ellen végrehajtott akciója miatt.

Vichyből jelentik: Közlük, hogy a francia kormány angliai diplomáciai képviselője hivatalosan bejelentette kormánya erővel tiltakozását az angol külügyminiszteriumban az

Baudoin az Angliával való diplomáciai viszony megszakításáról

Vichy. (Rador.) Baudoin francia külügyminiszter ma sajtóértekezleten a következőket mondotta: A francia és angol viszony teljesen új sikra került. Anglia egy ilyen támadással súlyos foltot ejtett nemzeti becsületén s ezért szükséges, hogy felfedjük mindazt, ami a háború kezdetétől mindmáig történt. A francia külpolitikája soha nem tett olyat, ami Angliával ellentétben állt volna. Angol befolyásra léptünk Németország ellen háborúba, Anglia volt az első, aki a háborút megüzente, de Anglia volt az is, aki magára hagyta az északfrancia és belga hadsereget. Ebben a

ellen a támadás ellen, amelyet az angol flotta követett el az Oranba tartozkodó francia hajók ellen, Hangsúlyozzák, hogy a francia-kormányának előzetesen nem volt tudomása az angol kormány, illetve angol flotta szándékáról, mert nem kapott erről semmiféle értesítést. (Rador.)

Berlin. (Rador.) A Newyork Herald Tribune nem tartja kizártnak, hogy Franciaország hadat üzen Angliának.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Irodának jelentik Vichyből: Laval helyettes miniszterelnök a vichy-i kaszinóban 50 szenátor jelenlétében be számolt a tartott Franciaország nemzetközi és diplomáciai helyzetéről. Közölte a kormány szándékát az alkotmánymódosítással kapcsolatban. Laval beszámolóját rövid eszmecsere után a szenátorok többsége helyesléssel vette tudomásul. Hír szerint a helyettes miniszterelnök még ma este újabb beszámolót tart a szenátorok előtt.

kérdésben Petain tábornagy és én többször tárgyaltunk az angol kormányral. A legfőbb haditanács június tizenharmadiki ülésén Churchill kijelentette, hogy még ha különbéket kötünk Németországgal, akkor sincs kifogása ellene, Alexandriában zárva állnak francia hajóegységek, melyeknek nincs más útjuk, minthogy elsüllyesszék magukat, Francia tengerészek vesztették életüket angol fegyvergyőktől találva. Szomorú dolog, hogy meg kellett ma reggel — Anglián ilyen eljárása következtében — szakítani a szigetországgal a diplomáciai viszonyt.

A francia tengernagy nyilatkozata

Genf. (Rador.) A francia tengernagy hivatal a következő hivatalos közleményt adta ki: Az oráni eseményekkel és Churchill tegnapi beszédével kapcsolatban közlik: A francia tengernagy az angol tengernagy felszólítására közölte, hogy amennyiben az angol flotta az első ágyulövést leadta francia hajókra, úgy a francia haditengerészet győleget vállalja ki maga ellen. A francia tengernagy elrendelte, hogy erőszakra erőszakkal válaszoljanak. Ezt a francia kormány is jóváhagyta és a fegyverszüneti bizottság is értesítették az eseményről. Németország és Olaszország csak a flotta leszereléséért és kikötőkbe vezényléséért kívánta és ott is francia parancsnokság alatt maradt volna a hajók. Churchill még a múlt télen kérte, hogy a francia flotta biztosítsa Kanada biztonságát, mert az angol tengernagy hivatalnak ez nem volt módjában. Darlan tengernagy még nem vesztette el azokat a közönséges leveleket, amelyeket Churchill ezért hozzá küldött. Megállapítjuk azt is, hogy az oráni angol tengernagy a hatórai ultimátum leírta előtt helyezte el a mágneses aknákat.

Elítélő nyilatkozatok Anglia magatartásáról

Róma. (Rador.) Az egész olasz sajtó nagy felháborodással tárgyalja Anglia eljárását a francia hajóhaddal szemben. Az olasz lapok igen erős hangon bélyegzik meg Anglia eljárását és hasonló hangnemben írnak Churchill angol miniszterelnök alsóházi beszédéről is. Különösen a Messagero ir élesen az alsóház üléséről és megemlíti, hogy az ülés tomboló lelkesedés hangulatában folyt le. Anglia a legnagyobb megfontoltsággal a világtörténelem legelítendőbb támadását hajtotta végre — a Messagero szerint, Franciaország nem akart belemenni semmiféle kétszínű játékba és ezért az angolok elhatározták, hogy elfogadják a francia flottát. A Messagero Berlineben azt érkezett jelentést közöli, amely hangoztatja, hogy a francia flotta elleni akcióit De Gaulle tábornok javasolta, miután nem sikerült fellázítani a francia flottát és a francia gyarmathierarchiát. Az olasz és német sajtó egyöntetűen elítéli Churchill tegnapi beszédét, valamint a francia

flotta elleni angol támadást. A legtöbb lap cinizmusmal vádolja Churchillt és megjegyzi, hogy végre sikerült az angol flottának is győzelmet aratnia a jelen háború folyamán a védtelen és a támadásról mit sem sejtő tegnapi szövetséges francia flotta felett.

Genf. (Rador.) A svájci lapok megdöbbenéssel írnak az oráni angol-francia flottaküzdelemről.

Madrid. (Rador.) A spanyol lapok a legélesebb formában ítélik el Angliát a francia flotta megtámadása miatt.

Osló. (Rador.) A norvég sajtó egyöntetű támadást intéz az angol kormány és különösen Churchill ellen, a francia flotta megtámadásáért.

Genf. (Rador.) Provost, a francia propaganda svájci vezetője éles nyilatkozatban kelt ki Anglia oráni eljárása miatt és megállapította, hogy Londonban van az intrika fészke, amely Franciaország ellen dolgozik.

Róma. (Rador.) A Giornale d'Italia megemlíti, hogy a múltban Amiensnél, majd a dánokkal szemben is mutatott már Anglia hasonló minősíthetetlen támadást, mint amint most a francia flotta ellen elkövetett.

Az oráni tengeri csata csütörtök este még tartott

London. (Rador.) Az Oranban állomásozó francia hadihajók megtámadásában angol részből két csatahajó, két sorhajó és 8 torpedóromboló vett részt. Tegnep három angol romboló Gibraltárba érkezett. Két cirkáló is befutott a kikötőbe, amelyeken erős sérülések nyomai látszóttak. Legújabb hírek szerint az Oran előtti tengeri csata tegnep este még tartott.

Olasz repülők támadása Alexandria ellen

Kairó. (Rador.) Tegnep olasz repülők megtámadták Alexandria környékét és 32 bombát dobtak le.

URANIA: mindig vezet. Tel.: 12-32. Kellamas hívás terem. 3 órától folytatólagosan este fél 11-ig.

Szenzációs kettős slágerműsor:

I. A BESTIA

Paulette Goddard. — 2 órai idegtépő izgalom.

II. A ZENDAI FOGOLY

Ronald Colman. Minden idők legnagyobb kalandorfilmje.

Rendkívüli kiadású UFA és Paramount háborús hirdők!

Katonai törvényszék elé állítják De Gaulle tábornokot

Genf. De Gaulle tábornokot, akif már ismeretes a francia kormány hazahívott Angliából, most értesítették, hogy nyomban tartozik megjelenni a hetedik hadtest katonai törvényszéke előtt.

Végleg Vichyben telepszik le a francia kormány

Vichy. (Rador.) Illetékes körökből nyert értesülés szerint Vichy lesz végleg a francia kormány székhelye. Eleinte csupán a parlament központjának tervezték. A francia lapok jelentése szerint a köztársasági elnökkel együtt a legtöbb miniszterium is itt rendezkedett már be.

Légiósa nemot és angol vadászpilóták között

London. (Rador.) Az angol légügyi minisztérium jelenté: Anglia délkeleti partjai felett tegnap összejáratásra került a sör német és angol vadászgépek között. A brit repülők több német gépet lelőttek.

A Reuter ügynökség jelenté: Anglia délkeleti és délnyugati részét felett az elmúlt éjjele ellenséges repülőgépek bugását hallották. Az északkeleti tengerparton éjjel után bombákat dobtak le. A robbanások 7 kilométernyire voltak hallhatók. Anglia északkeleti részének más pontján szintén ellenséges repülőgépek jártak. A gépek zugását nem hallották, de 4 robbanás történt.

Daladier, Delbos és Mandel hajója a tengeren bolyong

Genf. (Rador.) A „Curentul” írja a Radio Press jelentése alapján, hogy Nogues tábornok nem engedélyezte a casablancai kikötőben a „Marseille” nevű francia gőzös befutását, melynek fedélzetén tartózkodnak Daladier, Delbos és Mandel. A gőzös napok óta a nyugati Földközi-tengeren és az Atlanti óceánon cikál. Francia kikötőben akar lehorgonyozni, de egyetlen kikötő hatósága sem adja meg az engedélyt a befutáshoz, mert aggodalmaik vannak amlatt, hogy a három politikai jelenléte esetleg zavargásokat okozhat. A gőzös parancsnoka tovább olytatja bolyongását a tengeren s várja a francia kormány intézkedését arra vonatkozólag, hogy melyik kikötőben teheti partra Daladiert, Delbost és Mandelt.

Száztizezer belga menekült tartózkodik Franciaországban

Brüsszel. (Rador.) A belga fővárosban 110 ezerre becsülik a Franciaországba menekült 16—35 év közti belga polgári személyek számát. A lapok szerint a menekültek még mindig táborokban tartózkodnak Franciaországban. Visszatérésük iránt a menekült szervezetek megtették a szükséges lépéseket.

Kopenhága. (Rador.) Stauning dán államminiszter a képviselőházban a költségvetés vitájánál a Németország és Dánia közti kapcsolatokkal foglalkozott. Kijelentette, hogy a német megszálló csapatok, valamint a dán lakosság és a hatóságok között a kapcsolatok kielégítőek. Dániát megnyugtattia Németország ama ígérete hogy visszakapja függetlenségét és nem fogják megszorítani az ország területi épségét. A dán miniszter ezután foglalkozott az anyaország távolabbi területeinek kérdésével. Megemlítette, hogy Dánia és Izland titakozott a Faröer-szigetek és Izland megszállása ellen. Grönlanddal kapcsolatban kijelentette, alaptalanok azok a hírek, mintha Dánia el akarná adni Grönlandot.

Gyorshajó-forgalom Németország és a Szovjet között

A „Leningradskaja Pravda” jelenté, hogy Leningrad és Stettin közt megindult a gyorshajóforgalom. A hajók Tallinon és Rigán át mennek Stettinig, de visszafelé már utba ejtik Stockholmot és Helsinkit. Az út tizenöt napot vesz igénybe. Az első hajó már elhagyta Leningradot.

Közvetlen távbeszélő és táviró-forgalom a Szovjet és Németország között

Moszkva. (Rador.) A Tass iroda jelenté: Berlinben aláírták azt az egyezményt, amely Németország és a Szovjet közötti táviró és távbeszélő összeköttetést szabályozza.

Letartóztatták és Németországba szállították a holland hadsereg főparancsnokot

Amszterdam. A Curentul magánjelentése szerint a hollandiai német katonai főparancsnokság letartóztatta és mint hadifoglyot Németországba szállította Wenkelmann tábornok holland hadsereg főparancsnokot. A német főparancsnokság hivatalos jelentése szerint ez a rendszabály azért vált szükségessé, mert a tábornok éppen úgy, mint a parancsnokságnál lévő holland tisztek és rendőr-

tisztek, megzavarták a leszerelés nyugodt lefolyását, mivel nem mutattak kellő mérsékletet a német intézkedésekkel szemben. Ugyanakkor a hollandiai német főbiztos megszüntette a holland hadsereg főparancsnoki tisztségét is. A német közlemény hangoztatja, hogy az eddigieknél is szigorubb rendszabályokat fognak alkalmazni a leszerelés nyugodt lefolyását megzavaró egyénekekkel szemben.

Egységes vezetés alá kerül a »Straja Tării«, a katonai előképző és a nemzeti gárda szervezet

Bucurestiből jelentik: Sidorovici országőr főparancsnok, Mihail tábornok, a katonai előképzősök főparancsnoka és Petre Georgescu tábornok, a nemzeti gárdák főparancsnokának ajálrásával együttes felhívás jelent meg a három intézmény tagjaihoz. Ebben a főparancsnokok közlik, hogy egységes

vezetés válik szükségessé mind a három alakulat számára, hogy azok az új nemzeti szellem jegyében lássák el feladatukat a nemzetvédelem és az ország elleni belső földalatti mozgalmakkal szemben, valamint az igazi hazafias érzés ébrentartására és fejlesztésére.

Radochay László dr. magyar igazságügy-miniszter Belgrádba érkezett

Budapestről jelentik: Radochay László dr. magyar igazságügyminiszter felesége és kísérete társaságában ma reggel 9 órakor megérkezett Belgrádba, hogy visszaadja Markovics László dr. jugoszláv igazságügyminiszter tavasszat tett budapesti látogatását. A magyar külügyminisztert a jugoszláv fővárosban ünnepi fogadtatásban részesítették. A pályaudvaron megjelentek az igazságügyminiszter, a minisztérium főbb tisztviselői, a legfelsőbb bíróságok vezetői, számos közéleti előkelőség és a belgrádi magyar követ a követség személyzetével. Megérkezése után Radochay László az udvari váróterembe vezették, ahol a jugoszláv igazságügyminiszter bemutatja a magyar minisztereknek a fogadására megjelent előkelőségeket. Ezután a „Szerb király”-szállodában lévő lakására hajtattott. A magyar miniszter és kísérete két napig tartózkodik a jugoszláv fővá-

rosban. A jugoszláv fővárosban tartózkodó magyar igazságügyminiszter délelőtt beírta nevét az udvari vendégeknyvbe, meglátogatta Markovics László dr. igazságügyminisztert, majd leadta névjegyét Cvetkovic miniszterelnöknek és Ma. csek helyettes-miniszterelnöknek, aki jelenleg nem tartózkodik Belgrádban. Délelőtt meglátogatta még Czinczár Markovics külügyminisztert és Tomics volt minisztert, Belgrád főpolgármesterét. A jugoszláv igazságügyminiszter és Tomics főpolgármester a délelőtti órákban visszaadták Radochay igazságügyminiszter látogatását. Délután fél 2 órakor a jugoszláv jogászegyesület és a büntetőjogi egyesület együttes ebédet adott a magyar igazságügyminiszter és a kíséretében lévő dr. Angyal Pál egyetemi tanár tiszteletére.

Megindult az újjáépítés munkája Finnországban

Helsinki-ből jelentik: Március 12-ike történelmi dátum lesz Finnország számára. Ekkor kötötték meg a moszkvai békét, amely véget vetett a dicső kis finn nép szabadságharcának. Nagy áldozatot kellett hozni ezért a békéért.

Finnország elvesztette területének mintegy 8 százalékát, kerekén 30.000 négyzetkilométert.

Megmaradt tehát 35.000 négyzetkilométer, ami annyit jelent, hogy területét véve még mindig a hatodik Európa nagyállamai között. Csak Szovjet-Oroszország, Németország, Franciaország, Spanyolország és Svédország nagyobb nála.

A Szovjetunióknak átadott területről mintegy 480.000 ember tért vissza a mai Finnországba. Megcsökkent területen tehát megnövekedett a népsűrűség, ami a gyéren lakott Finnország szempontjából nem volna baj. Sokkal nagyobb baj, hogy Finnország értékes területeket volt kénytelen az oroszoknak átadni. Így a karéjai tartomány 24.000 négyzetkilométerével igen jelentékeny nemzeti vagyont képvisel. Finnország megművelt földterületének tíz százaléka szakadt el ezzel a tartománnyal. Erdőterületben 2,5 millió hektárt veszített Finnország, ami egész erdőterületének 10 százaléka. Elvesztett a legnagyobb feldolgozó para.

Elvesztett itt Finnország nagy elektromos erőtelepeket is.

Közte második legnagyobb elektromos művét, amely a Vuoksi folyó vízerejét használta ki. Hét nagy fűrésztelep, négy szulfidgyár, két szulfidgyár, három nagy fakészőgyár, két papírgyár, két turnégyár és egy ládagvár is elveszett a

területénengedés következtében. De vesztett Finnország más ipari vállalkozásokat is, így vasipari vállalatokat, malmokat, egy nyerscukorgyárat, egy dobozgyárat és több textilgyárat.

Hangöbén például, amely szintén az átadott területen van, az ismert gránitipar, üvegipar, robbanóanyag-vállalat és más üzemek kerültek Szovjetországra. Körülbelül 40.000 ház volt azon a területen, amelyről Finnország lemondott. Köztük 10.000 városi épület, vagy azon házak romjai, amelyek abban a négy városban épültek, amely a békeszerződés következtében Oroszországnak jutott.

Az elvesztett területen 25.000 telgazdaság működött. A vasúti hálózat egyhatoda vesztett el, kerekén 1000 kilométer. Emellett a vasutvonal átadása elvágta a régi vasúti hálózatot és új építkezések váltak így szükségessé.

Finn közgazdászok szerint a nemzeti vagyon 12 százalékát veszítette el az ország az átadott területtel.

Ez nem jelentene magabavéve súlyos katasztrófát, mert Finnország elég gazdag, hogy egészséges és életképes közgazdaságát újra felvirágoztassa. Ehhez azonban rendes viszonyok, a munkalehetőségek visszatérése, a világgazdaságba való bekapcsolódás kellenének. Az újjáépítéshez, amit a háborus romlás és a területi veszteség okozott, pénzügyi segítségre lesz szükség. Finnországban megindult az építőmunka és az újjáépítés. A megmaradt területeken kezdik helyreállítani a háborus pusztításokat. Lassanként eltűnnek a bombázások nyomai, újjáépülnek a községek és városok. Nagy életerő és bizakodás van a finn népben és ez fogja segíteni a jövő munkáiban.

CORSO nyáron is a legnagyobb siágereket hozza! Nyitott tető! 3, 5, 6, 7, 30, 8, 30-kor

Kettős műsor:

I. Kertész Mihály gyönyörű filmje:

A négy nővér

Híradóink: Páris bevonulás. Hitler és Mussolini találkozása, stb., stb.

II. DICK FORAN izgalmas filmje:

Az indiánok réme

A német légi-haderő tervei Anglia elfoglalására

Megfigyelő-állomásoknak használják fel az elfoglalt Guernesei és Jersey szigeteket

Berlinből jelentik: Az Anglia ellen tervezett és a közeljövőben teljes erővel meginduló támadással behatóan foglalkozik a német sajtó. A német vezérkarhoz közelálló körökben hangsúlyozzák, hogy Guernesei és Jersey szigeteket a németek által történt elfoglalása rendkívüli jelentőségű és ennek a két szigetnek jelentősége az Anglia elleni támadás szempontjából csak akkor mérhető fel, ha alaposabb vizsgálat alá vesszük, hogy miképpen is akarja Németország végrehajtani az Anglia elleni támadást.

Az offenzíva első szakaszában a legfontosabb szerep a német légierőre vár. Ennek a légitámadásnak támaszpontjai a következők:

1. Dél-norvégiából a Skócia és az Orkney, valamint Shetland szigetek elleni támadásokat intézik. A távolság Dél-norvégiától ezekig a területekig mindössze 500 kilométer, vagyis épp a fele annak az utnak, mint amelyet a német repülőgépeknek akkor kellett megtenniük, amikor a német öbölből indultak el.

2. Hollandiát és Belgiumot Középpanglia, valamint az angol sziget keleti és nyugati

partjai elleni támadások támaszpontjait használják fel. Innen Anglia nyugati partjairaig 400 kilométer a legnagyobb távolság.

3. Észak- és Nyugatfranciaország partjai Dél-anglia keleti és nyugati partjai elleni támaszpontul szolgálnak. Innen a legnagyobb távolság az angliai partokig 300 kilométer.

Ezekről a támaszpontokról kiindulva Németország összpontosított légitámadásokat intézhet Anglia ellen.

A Guernesei és a Jersey szigeteken nem építenek a németek légi támaszpontokat, hanem ezeket a szigeteket megfigyelő-állomásokként, meteorológiai állomásokként használják fel. Ugyanakkor ezek a szigetek a német tengeri haderő előőrseiként, valamint kényeszerleszállási helyekként is szerepelnek majd. Az angolok a világ előtt azt hangoztatják, hogy ezeknek a szigeteknek nincs jelentőségük. Német körök ezzel szemben arra utalnak, hogy az Anglia elleni támadás egyes szakaszai rávilágítanak majd arra, hogy a németek milyen előnyösen és miven célokra tudják felhasználni ezeket a szigeteket.

A jtpán sajtó szerint

Anglia és az Egyesült Allamok közös lépésre készülnek Japán ellen

Tokióból jelentik: A japán sajtó megállapítja, hogy Anglia és az Egyesült Allamok közös lépésre készülnek Japán ellen. Itt azt várják, hogy Anglia nemleges választ ad a japán kormány ama lépésére, hogy az angol kormány szüntesse be a hadi- anyagszállítást Birmán és Indokínán keresztül: Csang-Kai-Sek számára. Megállapítják, hogy a szállítmányok amerikai eredetűek és így Amerika és Anglia együttműködése Kína megsegítése terén

most már bizonyossá vált. Nem fog csodálkozni senki azon, ha Japán az ilyen természetű események hatására alatt kénytelen lesz azokkal az államokkal szövetségre lépni, amelyek megértik Japán ügyét. Az események fejlődéséért a felelősséget az angol kormány viseli. A japán sajtó hangsúlyozza, hogy a közeljövőben súlyos események várhatók. (Radot.)

Összeállították a Gutzjahr-telepi betörő bűnlajstromát

Kilenc és fél évet töltött a betörő eddig különböző börtönökben

Mint arról az Aradi Közlöny annak idején beszámolt, a közelmúltban két vakmerő rablótámadás történt a Gutzjahr-telepen. Belgrás András az elmúlt hét péntekre virradó éjjelén behatolt Bencsik András cipész lakásába, ahonnan 300 leit és egy aranygyűrűt lopott. A következő éjjel Bencsik bátyjához, Bencsik Györgyhez látogatott el. Itt 400 leit készpénzt és ékszeri zsákmányt, majd Kisszentmiklóson követett el hasonló fosztogatást, behatolva egy ottani gazdálkodó házába. A rendőrség és az ujaradi csendőrség a legerélyesebb nyomozást indította meg kézikérítése érdekében.

Szerdán a Gyulafehérvár melletti Zlatna község egyik kocsmájában a csendőrök egy részeg embert igazoltattak, akiről iratai alapján megállapították, hogy azonos a körözött Belgrás Andrásal. A betörőt Gyulafehérvárra kísérték, ahol az ottani rendőrség érintkezésbe lépett az aradi rendőrséggel. Belgrás András az aradi rendőrség kérésére megváltva Aradra hozták, ahol az itteni rendőrség bünygyi osztályán kezdetét vette kihallgatása. A lopott tárgyak nagyrészt megtalálták nála és azokat nyomban kiadták a károsultaknak.

Kihallgatása folyamán megállapítást nyert, hogy Belgrás András többszörösen büntetett egyén, ki az ország több börtönének volt már huzamosabb időn keresztül lakója. A 29 éves

bűnöző 9 és fél évet töltött különféle börtönökben. Ezek közül legelőször Szamosújváron töltött 4 évet, majd Bucarestben lett 2 évre elítélve, később ugyancsak 2 évre Craiovában, végül a gyulafehérvári börtönben volt másfél évi fegyházra elítélve. Innen június 13-án szabadult. Egyszeresen Ujaradra utazott és itt kisebb betöréseket követett el. Az ujaradi csendőrség elfogta, azonban Belgrás a parancsnok revolverét magához véve, megszökött és a fentemlített betöréseket követte el a zsákmányolt revolver segítségével a Gutzjahr telepen, majd Kisszentmiklóson. Ezután Gyulafehérvárra utazott, ahonnan Zlatnára látogatott el. Itt első útja a kocsmába vezetett. Részeg állapotban jutott a kocsmába jövő csendőrök kezeibe, akik azután foglul elítették és megváltva Gyulafehérvárra vitték, majd Aradra szállították. Kihallgatása végeztével összes irataival együtt minden bizonyítással szombat délelőtt szállítják át a központi rendőrségről az aradi ügyészségre.

LARES

repülőjáratok aradi menetrendje

Ervényes 1940. július 1-től
2113. vonal

BUCURESTI—CRAIOVA—TURNU SEVERIN—ARAD

Minden nap, kivéve vasárnap Lockhed 10. gépekkel.

8.30 ind.	Bucuresti	érk. 19.00
9.15 ér.	Craiova	ind. 18.15
9.25 ind.	"	érk. 18.05
10.00 ér.	T. Severin	ind. 17.30
10.10 ind.	"	érk. 17.20
11.10 ér.	Arad	ind. 16.20

DIJSZABÁS

Ervényes 1940. július 1-től

ARAD-ról	Oda	Oda vissza	csomagok á. irk.
Bucuresti	1750 lei	3150 lei	13 lei 18 lei
Craiova	1200 lei	2160 lei	9 lei 12 lei
T. Severin	800 lei	1440 lei	6 lei 8 lei

Repülőjegyek és felvilágosítások kaphatók az aradi repülőtéren. — Telefon: 24—85.

Az aradi

rendőrkvesztura rendelkezései

*

1. A gépjárművek bemutatásáról

Az aradi rendőrkvesztura közli:
Rendelet.

A 7. területiális parancsnokság 1522—1910 számú és a gépjárművek felülvizsgálására vonatkozó rendelkezés értelmében

elrendeljük:

1. Az összes motorkerékpárok személy- és társasgépkocsitulajdonosok kötelesek jelentkezni az alábbi jelzett napokon:

Július 6-án az 1—300 rendszámok.

Július 7-én a 301—600 rendszámok.

Július 8-án a 601—900 rendszámok.

Július 9-én a 901—1400 rendszámok.

2. A járművek bemutatásának helye az aradi rendőrkvesztura.

3. Jelentkezni tartoznak azok a gépjármű tulajdonosok is, akiknek gépkocsija más megye rendszámát viseli, a fenti sorrendben.

4. Kötelesek jelentkezni azok is, akiknek nincsen rendszámmal bíró gépkocsijuk és amelyeket garázsban tartanak.

5. Az elrekvirált gépjárművek tulajdonosa a rekvirálnál binnal, illetve a rekvirálról felvett legyzékönyvvel tartoznak megjelenni.

6. Akik jelen rendelet rendelkezéseit figyelmen kívül hagyják, a háború idejére érvényes rekvirálnál törvény intézkedése szerint lesznek megbüntetve.

2. A járműforgalom szabályozásáról

Csütörtökön, július 4-én az aradi rendőrkvesztura a következő rendeletet bocsátotta ki:

Július 4-től kezdődően a motorkerékpárok, személy- és tehergépkocsik forgalmát a következőkben szabályozzuk:

1. Senkinek sem szabad a városon kívül, a falvakban közlekedni az aradi rendőrkvesztura szabad közlekedési engedélye nélkül.

2. A városon kívül közlekedő gépkocsivezetőknek a rendőrkvesztura szabad közlekedési engedélyével kell bírniuk.

3. A városban közlekedő gépkocsivezetőknek a kvesztura különleges szabad közlekedési engedélyével kell rendelkezniük.

4. A kihágókat a háború esetére intézkedő forgalmi rendszabályok, valamint a katonai parancsnokság rendeletei alapján büntetik meg.

Pokoigép a newyorki világkiállítás angol pavillonjában

Newyorkból jelentik: A newyorki világkiállítás angol pavillonjában egy börtönben nokolgépét találtak. Négy rendőr felemelte a börtönt és gépkocsin a rendőrségre akarták szállítani. Utközben a bombá felrobbant, a négy rendőr életét veszítette a járőrök közül igen sokan megsebesültek. A nyomozás levezetésével a newyorki rendőrséget bízták meg. (Radot.)

FORUM filmszínház nyáron is nagy filmeket játszik. Tel.: 20-10. 3, 1/2, 1/4 és 1/8-ór

Maurice Chevalier minden eddigig felülmúló film-e, a **CSAPDA.** MARIE DEA, Pierre Renoir és Erich von Stroheim-al.

Uj UFA hirdónk tartalma: 1. Olaszország paril védelme. 2. A Scharnhorst és a Gneisenau harca az angol hadihajókkal. 3. A németek által bombázott Le Havre és a Weygand-vonal átörése. 4. Rouen elfoglalása. 5. Von Brauchitsch tábornok, a német hadsereg főparancsnoka ellenőrző köruton. 6. A Compiègne-i erdő, a történelmi vasúti kocsi. 7. A német motorizált egységek közelednek Párishoz. 8. A német csapatok bevonultak Párisba. 9. A versaillesi kastélyon német lobogó leng. 10. Hitler és Mussolini találkozása Münchenben.

ARADI KOZLONY

Alapítvány: 1848. Szerkesztő: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Éves díj... 840 lel | Negyedévi: 210 lel
Hónap... 420 lel | Egy hó: apra 70 lel

Egy kis időszervi földrajz

Anglia és Franciaország területe a Föld kétötödére terjed ki; összesen kerek 48 millió négyzetkilométert foglal magában. Ezen a területen kerek 644 millió ember él, ami a Föld lakossága háromtizedének felel meg. Ebből egyedül a brit birodalomra 35 millió négyzetkilométer esik, azaz a Föld területének egynegyede, amihez még a déli sarkvidék 5 millió négyzetkilométer is tartozik. A brit világbirodalom sulypontja Dél-Ázsiában van, amely természetességével, gazdagságával és 390 millió lelket számláló lakosságával a brit világbirodalom alapját alkotja. Franciaország 12,7 millió négyzetkilométer, azaz a Föld egytizedét uralja. Ezen a területen 114 millió ember lakik (a Föld lakosságának egyhuszada).

A német birodalom a Protektorátussal együtt jelenleg 730.000 négyzetkilométer területet foglal magába, 97 millió lakossal. Ez a Föld területének 0,5 százaléka, a lakosságának pedig 15 százaléka. A Föld lakosságának, a volt német gyarmatok összterülete 2,7 millió négyzetkilométer volt 15 millió lakossal.

Kétszáz ezer lej gyűlt össze Temesvárott a menekültek részére. Temesvári munkatársunk jelenti: Marta Alexandru dr. királyi helytartónak tegnapi kibocsátott felhívása a beszarábiai és bukovinai menekültek érdekében. Temesvárott élénk visszhangra talált. A királyi helytartó volt az első, aki azonnal lefizetett 10.000 lejt, hasonlóképpen dr. Baran Coriolan volt miniszter, a város főpolgármestere is 10.000 lejt adományozott. Temesvárott a kétnapos gyűlés eddigi eredménye már kétszáz ezer lej körül van.

Új kormány a kúrt Dániában. Kopenhága. (Rador.) A dán kormány tagjainak eddigi számát 18-ról 12-re szállították le. Az új kormány névsorát péntek éjszaka közlik a nyilvánossággal.

Italo Balbo özvegye és gyermekei Milánóban. Milánó. (Rador.) Italo Balbo özvegye repülőgéppel a milánói repülőtérre érkezett, Tripoliszból jött. A légi tábornagy özvegyét gyermekei kísérték.

Einapolták a magyar képviselőházat. Budapest. (Rador.) A magyar képviselőház pénteken tartotta utolsó ülését a jelenlegi ülészakban. A képviselőházat augusztus végéig napolták el.

A pénzpiac helyzete. Az Argus jelentése szerint a pénzpiacra a helyzet tegnap már nyugodtabb volt. A betétek visszavonása a postakarékpenztártól, valamint a többi hitelintézetektől lényegesen kisebb arányú volt, mint az előző napokon és szinte elérte a normális színvonalat. Ami a kereskedelmi hitelt illeti — jelenti az Argus — ez nem létezőnek tekinthető. A gyárak nem adnak hitelt a nagykereskedőknek, a nagykereskedők nem engedélyeznek hitelt a kiskereskedőknek és a kiskereskedők sem a fogyasztóknak. A külkereskedelemnek a bankok által történő finanszírozása teljesen szünetel. Általános az a vélemény, hogy ez a helyzet nem tart hosszú ideig.

Nemzetiségi népiskolákat építenek Kárpátalján. Ungvárról jelenti: A napokban Kárpátalja községeiben hat új népiskola építését kezdik meg. Három községben rutén, egy másik községben két román iskolát építenek. A kormány százezer pengőt bocsátott az iskolaépítések céljára. Tizenhat félbemaradt iskolaépületet is befejeznek.

Tűz pusztított el egy kőolaiszondát. Targovistóból jelenti: Eddig még kiderítetlen okokból tegnap a Prahova kőolaiszondák társaság 45. és 46. számú szondájában Gura-Oenitan útnak idején tűz keletkezett, amely a szondát egészen elhamvasztotta. A kár meghaladja a másfélmillió lejt. A tűzvizsgálat

May Károly szabadtéri játékok Berlin-Werderben. Az estéknenti előállítás és közlekedési korlátozások ellenére, Németországban eddig 27 szabadtéri színpad állította össze programját, illetőleg kezdte meg előadásorozatát. Ezen a nyáron a May Károly-ünnepi játékokat, amelyek régebben igen sok érdeklődőt vonzottak a szászországi Rathenbe, a Berlin melletti Werder szabadtéri színpadán rendezik.

UIRA SZABAD AZ AUTÓFORGALOM MAGYARORSZÁGON. Budapestről jelenti: Július 5-én újból szabadá tettek az autóforgalmat a magyarországi országutakon, amit három napig felfüggesztettek.

Beszarábiai menekültekkel töltik be a nagyváradi üresedésben lévő városi állásokat. A belügyminisztérium távirati rendelkezést küldött Nagyvárad város polgármesteri hivatalához és kérte, hogy állítsanak össze egy olyan kimutatást, amelyből kitűnik, hogy van-e a városházán üresedésben lévő hely és melyek az üresedésben lévő helyek. A rendelkezés alapján a polgármesteri hivatal személyzeti ügyosztálya azonnal elkészítette a kimutatást és felterjesztette Bucarestbe. A kimutatás szerint a nagyváradi városházán 13 üresedésben lévő hely van. Különösen a mérnöki hivatalnál van üresedésben lévő hely, mérnöki, almérnöki, építési, munkavezetői állás. Ezekre a helyekre tavaly az állások betöltése alkalmával nem akadt jelentkező. Az üresedésben lévő helyeket valószínűleg beszarábiai menekült tisztviselőkkel töltik be.

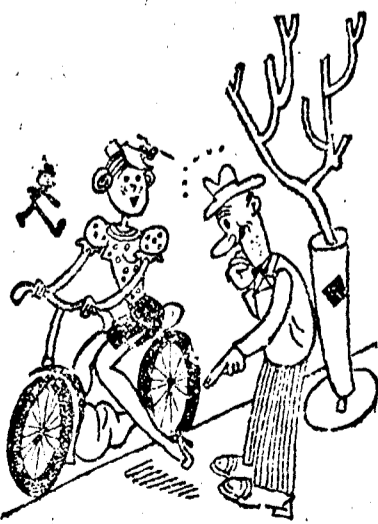
Göring visszavonta a hadifogoly piórákkal való bánásmódot szigorító rendelkezéseit

Berlin. (Rador.) Göring vezértábornagy, mint ismeretes, május 27-én rendeletet adott ki, hogy a francia és angol repülőhadsergekből foglyok szigorított bánásmódban részesüljenek, a német ejtőernyősökkel szemben akkor megmutatkozott francia eljárás miatt. Most a vezértábornagy elrendelte, hogy ezek a foglyok is a többiekkel egyforma kedvező elbánást kapjanak.

Két lejt olcsóbb lett a disznóhús Kolozsváron. Kolozsvár város vezetősége a királyi helytartóság jóváhagyása alapján most tette közzé a júliusi maximális árak jegyzékét. Ebből kitűnik, hogy a júniusi árak változatlanul erre a hónapra is érvényben maradnak, csupán a disznóhús ára csökkent 50 leiről 48 leire. A fehér kenyér kilója 13 lejt, a félbarna 12 lejt, a barna kenyér 11 lejt, nullás liszt továbbra is szabadkereskedelem tárgya, a 4-es liszt 13 lejt, az 5-ös liszt pedig 12 lejt különként. Az árak július 31-ig maradnak érvényben.

Tragikus öngyilkosság Szatmáron. Szatmár. Tragikus háttérű öngyilkosságot követett el Ciuprina Maria, a szatmári CFR-felügyelőség volt raktárnokának felesége. Az urilasszony ütőereit vágta fel és mire tettét felfedezték, már majdnem elvérzett. Az öngyilkosság oka az volt, hogy Ciuprina raktárnok több hónappal ezelőtt mintegy 100.000 lejt sikkasztott az államvasutak szatmári raktárából. Ciuprinát letartóztatták, az ország belsejébe szállították és a napokban került letételre a sor. Ciuprina Maria reménytelennek látta ügyét, mint a saját helyzetét és előlötti elkeseredésében határozta el magát az öngyilkosságra. Az urilasszony állapota igen súlyos.

Tulzott óvatosság

Mondja, kisasszony, miért szerelte le a biciklid láncát? ... Nehogy a szoknyámat bokapja...

„Nemzet Pártja” aradi tagozatának jelentkezési sorrendje

Mint ismeretes, július 1-én kezdődtek országsszerte — Igy Aradon is — a Nemzet Pártjába való beiratkozások. Aradon a beiratkozások a városháza 59 számú szobájában folytak le. A kérvényeket naponta 8—1-ig és délután 4—7-ig lehet beadni, július 31-ig. A további sorrend a következő:

- 6-án a H. I. vagy J.
- 8 és 9-én a K. vagy L.
- 10—11-én az M. N. vagy O.
- 12—13-án a P. V. vagy R.
- 15. és 16-án az S. Sch. Sz.
- 17-én és 18-án a T. vagy U.
- 19-én a V. vagy W és
- 22-én az X. Y. vagy Z kezdőbetűsök jelentkezhetnek.

Július 23—31. közötti munkanapokon azoknak a jelentkezőknek a kérvényeit fogadják el, akik igazolt oknál fogva a számukra kijelölt napon nem jelentkezhetek. Vasárnap és ünnepnapokon, vagyis július 7-én, 14-én, 20-án, 21-én és 28-án a tagjelvételi iroda délelőtt 8—1-ig és délután 4—7 óra között a következő városrészekben működik: Gradiste-i telep (az elemi iskolában), Mikalaka (közigazgatási kirendeltség), Gáj (közigazgatási kirendeltség) Sága, Buzsák és Poltura (Sági Kulturház).

Herzka Ármín temetése. Péntek délután fél öt órakor helyezték örök nyugalomra Pankotán Herzka Ármín, a volt herceg Sulkovsky-uralom igazgatóját, a barátok, jóismerősök és tisztelők nagyszámban vették körül az elhunyt koporsóját és Aradról is többen utaztak Pankotára, hogy résztvegyenek Herzka Ármín végtisztességén. Az elhunytat, akinek koporsója mellett mélyen sujtott felesége állott, Sonnenschein Eliás pankotai rabbi bucsuztatta, majd örök nyugalomra helyezték Herzka Ármín földi maradványait.

Hetven japán tragikus pusztulása. Tokióból jelenti: Oclava környékén, Arabu-sziget közelében az óriási vihar következtében egy motoros bárka felborult. A szerencsétlenségnek 70 személy életét vesztette.

Uszákknakat figyeltek meg a Fekete-tengeren. A bucaresti-i rádió a hajósokat figyelmeztette, hogy július 3-án, este 8 órakor a Fekete-tengeren uszákknakat észleltek.

Ismeretlen körülmények között kizuhant a robogó vonatból egy nagyváradi kereskedő. Nagyvárad. Súlyos szerencsétlenség érte a Szatmár—Nagyvárad között közlekedő vonaton Frisch Sándor 35 éves nagyváradi kereskedőt. A fiatal kereskedő a zsúfolt vonatban a nyitott ajtó mellett állott s eddig még ismeretlen körülmények között kizuhant a vonatból. Frisch eltört a ballabát és több zúzódást szenvedett. Beszállították a nagyváradi kórházba. A hatóságok vizsgálatot indítottak a szerencsétlenség körülményeinek kiderítésére.

Vasárnap: unitárius Istentisztelet Aradon. Vasárnap, július 7-én, déli fél 12 órai kezdettel tart unitárius Istentiszteletet Aradon az ág. evangélikus templomban Nagy Zoltán unitárius lelkész. Miután az unitárius egyház e napon tartja János Zsigmond erdélyi unitárius fejedelem születésének negyyszázéves emlékeztétét, az Istentiszteletet egyházi énekszámok teszik ezuttal a szokottnál is ünnepélyesebbé. E. Névin: Jézu, miserere-jejt Páll Jenőné orgonakiséretében, továbbá Bakó László: Unitárius hitvallás című egyházi énekét Ifj. Bakó László orgonakiséretével, Bakó Lászlóné fogja énekelni az Istentisztelet keretében, amely iránt az egyház hívei között érdeklődés nyilatkozik meg.

Agyonütötte a villám a szobában. A biharmegyei Tasnád községben a villám agyonütötte Gavril Vlad talasi gazdát. A villám a házba csapott be és a szobában ölte meg a gazdálkodót. Érdekes, hogy a szobában még két személy tartózkodott, akiknek az ijedségen kívül más bajuk nem történt.

Hatodik kerületi lakosok figyelmébe! A rendőrség népesedési ügyosztálya (Biroul Populatiei) értesíti az érdekelteket, hogy a VI. rendőrkerületben lakók személyazonossági igazolványainak lepecsételése, illetve új személyazonosságuk kiállítása ezen kerület részére hétfőn, július 8-ától szombatig, július 13-ig tart. Ezzel kapcsolatban a népesedési hivatal felhívja az összes e kerületben lakókat, hogy jelenjenek meg a rendőrség népesedési hivatalában és hozzák magukkal régi személyazonossági igazolványukat (amennyiben az nem régebbi, mint 3 éves) lepecsételés végett, továbbá a már elévült, vagyis három évnél régebbi személyazonossági igazolványukat, két 6x9 cm. nagyságú fényképet és 10 lejt, új személyazonossági igazolványuk kiállítása érdekében!

Négynapos légvédelmi tanfolyam az Astra-gyárban

Az aradi iparfelügyelőség közli, hogy július 9-én, kedden reggel 8 órakor négy napos légvédelmi tanfolyam kezdődik az Astra-gyárban. Ezen a tanfolyamon azokon kívül, akiknek számára annak meghallgatását kötelezővé tették, más magánszemélyek is részt vehetnek és különösen a kisebb üzemeket, valamint műhelyeket szólítják fel, hogy egy-egy kiküldött által képviseltesék magukat a tanfolyamon, amely számukra ugyan nem kötelező, de föltétlenül hasznos az ő szempontjukból is.

— Mészáros Árpád György első miséje. Bensőséges és lélekemelő ünnepség keretében folyt le július másodikán Győrök községben P. Mészáros Árpád György primiciája. Az ünnepségek reggel nyolc órakor kezdődtek, amikor Bedő Tibor oroszhegyi segédlelkész vezetésével nagy csoport hívő vonult fel a nagyvölgy szőlőibe, ahol a légvédelem elleni fogadalmi szertartást és ájta-osságot tartották meg. Ezután a menet a hegyről az ujmisés szőlőháza elé vonult. Roszman János, győroki plébános bucsuztatta itt meleg szavakkal P. Mészáros Á. Györgyöt a szőlőtől és a szőlői otthonától. Ezt követően az egész község lakóiból álló menet a plébániatemplomba indult. Az ujmisés előtt: Veni Sancte volt. A primicia alatt Roszman János töltötte be a manuduktóri tisztét. Megható szentbeszédet mondott Papp Károly plébános. Mészáros Árpád György első miséje után a szőlői házbán vendéglátást láttak a papokot és a rokonokat. Az ebéd után több felkötés hangzott el. Többek között Genszky Jukundán, mint az ujmisésnek volt előjárója is meleg szavakkal fejezte ki szeretetszavait P. Mészáros Árpád Györgynek. Továbbá felköszöntött mondott Bedő Tibor és Roszman János is. A primiciás a szívből jövő szavakat meghatóan köszönte meg.

— Halálos hirtelen — számocázás közben. Nagybánya. Megrendítő halálos szerencsétlenség történt a Nagybánya közelében lévő Ferenczely községben. Ghirasim Ana, több kis barátjával együtt ebéd szedett a község melletti erdőben. Amikor a Somesana-vállalat kőbányája felett ereszték. Ghirasim Ana meg akarta előzni társnőit és futva közeledett a szakadék szélén pirosló eperbokrok felé. Szaladás közben megcsuszott a kőves talajon és egy pillanat alatt az ötven méter mély szakadékba zuhant, ahol nyomhán szörnyethalt.

— Az aradi építészeti céh közli tagjaival, hogy megkezdte az inarengedélyek kiadását. Az érdekeltek tehát jelentkezzenek inarengedélyük átvétele végett a céhnek a v. ipartestületi helyiségben lévő irodájában. Az egyes iparosoknak az inarengedély átvételével egyidejűleg 104 lejt kell fizetniük és bélév cimen kifizetnük.

— A Brassói Ref. Kereskedelmi Flu-lieum első tagozatába az elemi, felső tagozatába, a IV-ik gimnázium elvégzése után vesz fel felkezeire való tekintet nélkül tanulókat, előbbibe felvételi vizsga nélkül. Az iskola nyilvántartási jog alapján működik és ma a jövő szempontjából a legcélszerűbb és elgátlhatóbb iskolatípus. Tanulói a legrövidebb idő alatt tudnak biztos kenyérkeresethez. Vidékiek az iskola modern internátusában nyernek mérsékelt díjazás mellett jó elhelyezést és teljes ellátást. Részletes tájékoztatót készítségül küld az iskola igazgatója: Liceul Comercial Ref. de Baieti din Brasov, Calea Victoriei No. 7. Előjegyzések folyamatban vannak.

— Heliplaci árak. Zöldszőlő: Zöldnaprika drb. 4 lei, hegyes paprika drb. 1 lei, uburgonya kg. 8 lei, száraz hagyma kg. 4-8 lei, zöldhagyma egy kötés 1-2 lei, kelkáposzta drb. 8-12 lei, champignon gomba kg. 40-45 lei, elkészített valóság drb. 2-3 lei, zöldbab kg. 7 lei, szárazbab kg. 20 lei, kalarábé drb. 1 lei, lencse kg. 19-20 lei, hívelyes borsó kg. 6-7 lei, szemes borsó literje 10 lei, murek egy kötés 1-4 lei, paszternák egy kötés 1-4 lei, petrezselyem egy kötés 1-4 lei, zöldpetrezselyem két kötés 1 lei, paradicsom kg. 40-50 lei, kékparadicsom drb. 15-20 lei, hónapos retek egy kötés 2 lei, száraz fokhagyma kg. 30 lei, zöld fokhagyma egy kötés 2 lei, fejes káposzta drb. 6-8 lei, leveles valóság egy kötés 1-4 lei, uborka drb. 2-6 lei, fejes saláta három drb. 2 lei — Tej és tejtermékek: Tejhénturó kg. 20 lei, jurturó kg. 60 lei, tehéntéj literje 6-7 lei, savanyú tuhtel literje 20 lei, túró literje 50 lei, vaj kg. 130 lei, tojás drb. 1.80-2.20 lei. — Gyümölcsplac: Kajsza kg. 45-50 lei, cseresznye kg. 20 lei, eper literje 30 lei, alma kg. 8-12 lei, dió kg. 23 lei, hámozott dió kg. 64-68 lei, körte kg. 20-22 lei, aszalt szilva kg. 20 lei, málna kg. 25-40 lei, meggy kg. 14-26 lei, ribizli kg. 16-18 lei. — Baromszár: Tyúk párja 140-170 lei, alzott liba párja 400-500 lei, sovány liba párja 180-300 lei, csirke párja 60-90 lei, hizott kacsza párja 180-200 lei, sovány kacsza párja 110-130 lei.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszer-tár, Piata Mihai Viteaz
BERNATH gyógyszer-tár, állomással szembe
BERGER gyógyszer-tár, Saguna-ut.

Egy évforduló, amelyről a nagy nyugati vérözönben ellelejtkeztek:

Most száz éve határozták el Napoleon holtestének hazaszállítását Szent Ilona szigetéről Franciaországba

Ahol ma Párisban német lobogó leng: az invalidusok templomában 1840 óta pihennek a császár földi maradványai. A compiegnei erdőben lejátszódtó tragédia árnyékában elhalványult az egykori nagy esemény emléke. Hogyan folyt le a holtest hazaszállítása

Az Eiffel-toronyon német zászlót lengtet a szél, a Concorde-térre néző ablakokat német harciszekerek dübörgése rázkódta meg; porosz katonák áll "vigyázz"-ban az Arc de Triomphe előtt és német katonák öröklik a Hotel des Invalides bejáratánál is, ahol a francia történelmi hadi dicsőség minden kézzelfogható emléke összezsúfolódott az épület aranykupolája alatt. Német katonák öröklik 1940 nyarán a "Fény város"-ban és öröklik az Invalidusok palotája előtt. Őrzi a palota templomában örök álmát alvó Foch marsall és Bonaparte Napoleon sírját és földi porhüvelyét. Emlék érzékenyebb csapás kevés érthette azt a nemzetet, amely közel másfélszáz esztendeje büszkél-

kedik a Császár üstököszerű ragyogásával Európa egén. A csapást és szomorúságot még valami súlyosítja. Mikor mindezek történeke — a francia hadsereg összeomlása, a compiegnei fegyverszünet — 1940-et írunk, ami azt jelenti, hogy éppen száz évvel ezelőtt hejyezték el örök nyugalomra a haza földjén, Párisban Napoleont. Akkor olyan diadalt ült a francia nép, mintha élt volna a császár. A rövidesen elkövetkezendő centenáriumi ünnepségeken pedig bizonyára olyán szomorúság és gyász hat át minden citoyen-t, mintha csak most hat volna meg a hátréngői győző... Nézzünk vissza tehát a százéves múltba!

A száműzött császár utolsó útja hazafelé . . .

1840 május. Lajos Fülöp francia király egymillió frank költséggel engedélyezte Napoleon császár halotti maradványainak hazaszállítására és sírjának felépítésére az Invalidusok templomában. Ez a törtévényre vált intézkedés főleg az ifjú Victor Hugo szellemi vezetése alatt álló francia fiatalság érdeme volt. Az ifjuság heves kitartással követelte, hogy Napoleon hamvait szállítsák az anyaföldre, hiszen a császár maga is így rendelkezett.

Azt kívánom, hogy hamvaim a Szajna partján pihenjenek, az általam annyira szeretett francia nép körében... — Így halála előtt néhány héttel, 1821 április tizenhatodikán kelt végrendeletében Napoleon. Talán ezek a szavak is hozzájárultak ahhoz, hogy a francia nemzet kötelességének érezte Szent Ilona-szigetén elhunyt nagy fiának holtestét hazaszállítani.

A hazahozatal feladatával a Joinville herceget, a király egyik fiát bízták meg. A herceg a Belle Poule nevű három árbécos hajón 1840 október 14-én szállt partra Szent Ilona-szigetén és másnap megkezdődtek Napoleon sírjának feltárási munkálatai. Tizenkilenc és fél év után még szinte teljes épségben volt a bebalzsamozott halott. Egy szemtanú — E. de Las Cases — a következőkben számolt be a holtestről: „A balkez mag nem vesztette el azt a gyengéd leheget, amellyel életben is rendelkezett. De amikor az orvos hozzányúlt, látszott, hogy mennyire fáig, mert az érintésnek azonnal engedett. Az arc alsó része és az ajkak megőrizték szabályosságukat. A homlok magas és széles volt...”

Napoleon tetemét ólomkoporsóba burkoltan a Belle Poule-ra tették és ezen a hajón távozott el örökre számkiverésnek helyéről a francia császár.

A napoleoni zászlók színeivel felékesített királyi árbécos november harmincadikán érkezett Cherbourg-ba. A hamvakat hozó hajót 101 ágyú lövéssel fogadták a kikötőben. A felkészítés leirhatatlan volt. A várakozók, falvak és a szomszédos megyék lakossága mind összegyűlt a rakparton és türelmesen vártak addig, amíg mindenkinek megengedték a hajón felállított ravatal meglátogatását. Hat napon keresztül, pillanatszerű szünet nélkül öszönlőttek a látogatók és virágok, virágkoszorúk ezrelével borították el a koporsót.

December nyolcadikán szállították át az ólomkoporsót a Belle Poule-ról a Normandie-ra. Ez a hajó vitte a Szajna Párisig Napoleon hamvait. Rouen-től az Andelys-ig, a Szajna egész hosszán minden híd diadalívve változott és a hajót császár lelki szemei a legmegrendítőbb látványban gyönyörködhettek. A hajót a parton mindenütt méltóságos tömeg kísérte.

December tizenötödikén szállították partra a koporsót. A minusz nyolc fokos hőmérséklet ellenére beállítottan tömeg hullámozott a Champ-Elysees hírszobában, az Invalidusok dómjában. A reggeli köd felengedett és gyönyörű lett az idő. Minden negyedórán ágyuszó hangzott fel. A gyászmenet méltóságos, lassúsággal haladt, mely közben a népen mélységes megindulás vett erőt. A katonai alakulatok után Joinville hercegének

hintája, majd a gyászkoesi kövekezt Erre helyezték el a császár koronáját, kardját, kormány-pálciáját és mentéjét. Marsallak és tábornokok követtek a gyászkoest. Utánuk 80 legiónárius altiszt haladt a 85 départment címerével. Egy hófehér paripa a császárnak a marengói csatában viselt nyergét vitte. A menetet a Belle Poule ötszáz tengerésze zárta be. A király és a papság az Invalidusok templom előtt várták a gyászmenetet.

— Felség — mondotta a királynak Joinville hercege — ezennel átadom Önnek Napoleon császár testét.

— Franciaország nevében elfogadom — válaszolta Lajos Fülöp.

Tengerészek vették a koporsót és helyezték el a templom sírboltjában. A jüzérség délután háromkor jelezte a szerződés befejeztét.

Igy kerültek vissza Napoleon hamvai, közel húsz évi számkiverés után az anyaföldre, Franciaország földjébe, ahol többé-kevésbé nyugodtan pihentek száz évig. De ez a századik jubileumi év nem alkalmas arra, hogy felelevenítsék a régi glóire-t és a francia nép néhez sejtéseiktől meggyőző gondolatvilága keresztüljön a múlt emlékei. Más események, nagyobb hardereit alakultak felé tekint a kutató gajl elme — Compiegne-től Rómáig. S ha német katonát lát sétálni az Invalidusok dómja előtt: egy menyugvása csak akad a százéves évforduló alkalmával. Fegyverszünet van és az előjövő hékében majd megünnepejék csendben, szerényen az Atlanti-oceán szigetén meghalt korzikai sas hazahozatának centennáriusát és a múlt dicsőségének töredéke egy csöpp vigasztal szolgál a fegyverszünetet kért francia népnek. S a császár alszik tovább...

GELLERT LASZLÓ

UJ KÖNYV

— Medveczky Bella: Havasi vihar zug el ebben a könyvben a jól temperált levegőn svájci szanatórium lakói fölött Végtelen fehérségű téli tájban szinte mozdulatlanul állnak a fenyők a szanatórium lakói ki- és behurcolkodnak a terraszok jól árárdó altáinai orvosi serege. halkan társ személynét vigyáz a betegek-re. A látszat, a külszin nyugalmat, jól olajozott síneken futó egyhangú életet mutat, ha csak köznyvós átutazó vendég tekint be a szanaóriumba. Az iró azonban, mint Lesage „Sánta ördöge” mélyen a látszatok mögé tekint, megnyitja előttünk a szanatórium betegszobáit épp úgy, mint ahogy az orvosok a szanatórium tulajdonosai és személynete kezdetlenül őszinte röntgenképe elé kerülnek. S ahogy a főhn nyomán porzani kezd a hegycsúcsok hótakarója és nyugvó hajladoznak a máskor mozdulatlan fenyők a szanatórium viharra is végigszárd a havasi világra zárt rahok élete felett. Száz meg száz emberek kerül a vihar tártába és ebben a fojtott levegőn drámában sorra tárnak fel a legmélyebb emberi érzék, vágyak, ösztönök. Sokan belepusztulnak s csak az erősek mennek tovább szebb, verőfényesebb napok felé. Hatalmas lélegzetű regény a „Havasi vihar” epikusán nagyvonalú szivremegtetőn érdekes igazi emberi dokumentum Medveczky Bella: Havasi vihar. Athenaeum kiadásában, szép kiállításban és vászonkötésben, 327 lap, ára kötve 228.— lei minden könyvtáraszkodásban, vagy Lepagenál, Gluz. Kérje az Athenaeum-újdonságok jegyzékét.

A kormány rendelet törvénnyel szabályozta az ipari termékek exportjának szabályozását

A Hivatalos Lap legutóbbi száma rendelet törvényt közöl, amelyben a kormány szabályozta az ipari termékek exportjának mikénti támogatását. A rendelet törvény szerint azoknál az ipari termékeknél, amelyeket az illető iparvállalat exportált, a pénzügyminiszter visszatéríti az összes közvetett adókat és illetékeket, nemcsak azokat, amelyeket az importált nyersanyagok után fizettek, hanem azokat is, melyeket a gyártásban felhasznált

mellékanyagok és segédanyagok után is fizettek. A visszatérítendő illetékeket és adókat a pénzügyminisztérium ecélra létesített bizottságától kell kérni. Ez a bizottság állapítja meg a visszatérítés összegét.

A törvénnyel kapcsolatban rövid időn belül meg fog jelenni a pénzügyminiszter rendelete, amelyben részletesen fel fogják sorolni, hogy mely exportcikkkel kapcsolatban vehető igénybe ez a kedvezmény.

SPORT KÖZLÖNY

Augusztus 24-25-én tartják meg az országos atlétikai bajnoki versenyeket Bucurestiben

Bucuresti. Az atlétikai szövetség összeállította az 1940-ik évi hivatalos műsort, amely a következő:

Julius 7: Román kupamérkőzések (elődöntők) az N. Marascu-kupáért.

Julius 14: Román-kupa döntő Bucurestiben.

Julius 20-21: Váltóbajnokságok, tízpróba, ötpróba, ifjúsági és hölgybajnokságok Bucurestiben.

Augusztus 4: Országos női bajnokságok Brassóban és maratoni bajnokság később kijelölendő vidéki városban

Augusztus 10-11: Predeali versenyek.

Augusztus 24-25: Országos szenior bajnokságok Bucurestiben.

Szeptember 8: Német-román viadal és női válogató-verseny Bucurestiben.

Szeptember 15-22: Balkán-játékok Ankarában.

Szeptember 28-29: Országos ifjúsági bajnokságok Bucurestiben.

November 24: Országos mezei futóbajnokság Bucurestiben.

Új rendszer a magyar labdarugásban

Budapest. Az MLSZ teljes ülése megállapította a különböző bajnokságok kiesési rendszerét. E szerint a NB I.-ből kiesik az utolsó négy helyezett, feljön az NB II. két csoportjának első 2-2 helyezettje. A NB II.-ből kiesik az utolsó 2-2 helyezett feljön az NB III. négy csoportjának győz-

tese, az NB III.-ból kiesik minden csoport utolsó 2 helyezettje, helyükre feljönnek a kerületi bajnokságok győztesei.

A NB I. és NB II. egyesületeinek tüves pályát kell építeniük és olyan edzőket kell szerződtetniük, akik tagjai az edzők alosztályának.

Vasárnap kezdődnek az atlétikai Román Kupa selejtezők

Bucuresti. Az atlétikai Román-kupa előmérkőzése a Nae Marascu-kupáért vasárnap kezdődnek Temesváron. Kolozsváron és Bucurestiben 100, 400, 1500, 5000 m-es sikiutás, 110 m-es gátfutás, távolugrás, rudugrás, kalapácsvetés, gerelydobás, 800-400-200-100 m-es váltó számkok.

Minden számban két versenyző indulhat egyesületenként. A pontozás 10, 7, 5, 3, 2, 1, váltóban 10, 7, 5, 3, két résztvevő esetén 5, 3, 2, 1. A győztes csapat résztvesz a július 14-iki döntőben, amelyet Bucurestiben rendez a szövetség.

Amerika augusztusban „Olimpiát” rendez

Az Északamerikai Egyesült-Államok sport-szervezetei elhatározták, hogy az olimpiai eszmék felkarolására ebben az évben augusztusban kis olimpiát rendeznek, amelyen az Újvilág összes sportállamai résztvesznek. Az elgondolás szerint a teljes olimpiai műsort beillesztik a versenykeretbe. Egyelőre még nem tudni, hogy melyik város lesz a verseny színhelye

O A Rapid FC a beszarábial és bukovinai menekültekért. A Rapid FC vezetősége elhatározta, hogy a vasárnapi mérkőzésen a belépőjegyekhez 15, 10 és 5 leles többletet számít és az ebből befolyó összeget a beszarábial és bukovinai menekültek felszerelésére fordítja.

O A Victoria több játékos az Universitatea-ba kérte átigazolását. Bucuresti. A kolozsvári egyetemi csapat több Victoria játékost szándékozik leigazolni. Ezek között van Cociuban I., Cociuban II., Szántay és Muresan, akik mindannyian erősségei voltak a Victorianak. Az Universitatea vezetősége egyébként közölte a szövetséggel, hogy ha nem is kerül be a nemzeti bajnokság A osztályába, akkor is szeretelné őhajit a B) osztályban.

O Kovács I. a Maros csapatában. Bucuresti. Kovács I., az FC Ploesti válogatott játékosáról előbb az a hír terjedt el, hogy az egyik nagyváradi kerületi csapathoz kéri átigazolását. Most érkezett jelentés szerint Kovács Miklós a jövőben a marosvásárhelyi Maros csapatát fogja erősíteni, amely tudvalevően most került be a nemzeti bajnokság A) osztályába.

O A román válogatott bécsi vendégszerelése. Bucuresti. A román labdarugó válogatott, amely július 14-én Frankfurtban mérte össze erejét a nagy német válogatottal, 12-én a bécsi Rapiddal, vagy az Admirával játszik.

O A VASÁRNAPRA TERVEZETT SZABLÓCZKY OLDEGY MÉRKŐZÉSEK ELMARADNAK. A rendező egyesület ezúton is értesíti a résztvevő egyesületeket, hogy a Szablóczky-kupa vasárnapi mérkőzése elmaradnak.

O Ismert játékosok egyesület-cseréje. Bucuresti. A nyári átigazolási-időszakban a játékosok nagyrésze igyekszik jobb elhelyezkedést keresni, ezért megválnak régi egyesületeiktől. Legutóbb Praszler I., Törzsök, Boteanu és Petrescu kérték a szövetséget, hogy járuljon hozzá átigazolásukhoz.

O Radulescu — Slivat, Lengheriu: a válogatott csapat védelme! A szövetség elhatározta, hogy a német válogatott elleni mérkőzésen a teljes Rapid védelmet használja fel, amelynek összetétele a következő: Petrica Radulescu — Slivat, Lengheriu.

Szovjet-bulgár futballmeccs

Moszkvai jelentés szerint a Szovjet bajnok futballcsapata, a Dynamo, július hó folyamán három mérkőzést játszik Bulgáriában.

O Tizennégy játékos utazik Frankfurtba. Bucuresti. Július 14-én kerül lebonyolításra Frankfurtban a német-román válogatott labdarugómérkőzés. A szövetség határozata értelmében összesen tizennégy játékos utazik Németországba, a csapat és három tartalék. A játékosok közül két vezető és Albu kíséri el a csapatot. A román válogatott csapat július 10-én, szerdán utazik Németországba.

O Sipos is játszik a Gradjanski ellen. Bucuresti. Sipos a Rapid FC főerőssége a múlt vasárnap nem játszhatott a Gradjanski ellen. A vasárnapi mérkőzésen azonban már résztvesz és vele lényegesen megerősödik a vasutascsapat. Sipos ezúttal játszik elsőszben volt csapata ellen.

O Vasárnap bonyolítják le az elhalasztott ifjúsági mérkőzéseket. Bucuresti. Vasárnap kellett volna lejátszani az országos ifjúsági bajnoki mérkőzéseket, amelyek azonban a szövetség országos rendeltére következtében elmaradtak. Az elhalasztott mérkőzéseket július 7-én, vasárnap tartják meg.

A TERMÉSZET ÉLETE

Az állatok életfőstöne és érzéke

A szabad természet ölen élő élőlényt, a természet aszerint látott el testi szervekkel, amint annak az élőlénynek a létfenntartása és a terep ahová az élete kötvé van, megkívánja.

A ragadozó állatok létfenntartásához nagy testi erőre, finom látásra, hallásra, szaglásra, bátorságra és sok raffinéziára van szükség. A növényevő, rágcsáló és egyéb állatok szerveit más irányba fejlesztette ki nagyobb mértékben a természet. A szarvasok, őzek, zergék és nyulak részére a finom hallás, jó látás mellé még megadott az önvédelmüköz szükséges jó futóképesség is. Hiszen ezen állatok, békés és gyáva természetükkel fogva ki vannak téve a náluknál jóval kisebb ragadozók prédájául. Tehát ha már nincs bátorságuk ellenségeikkel szembeállni, úgy legyen módjuk ahhoz, hogy azt, ha reáuk tör, hamar észrevehessék és tőle elmenekülhessenek.

A természet eme szép gondoskodásának gyönyörű példaképe láthatjuk a sündisznónál. Ő az az állat, aki ki van téve az év minden szakában annak, hogy a ragadozók közpredájává legyen. Főlegként, amidőn a vetések között, a határárkok bokros, gazos oldalain, düllőutak füves szélein, házikertek ágyásai között, szimatolgatva keresgél a lehullott levelek, fűvek és hantok mögé megbújó rovarok után sűrűn szembe találja magát az ilyen helyeket rendszeren felkereső farkassal, rókkal és az ebekkel. Vajon az ilyen találkák nem-e a mi fűskésünk halálát jelentenek, ha nem volna neki az ő jó védő fegyvere, az ő fűskés bundája?

Azon a poszton, ahová a természet ő cda állította, nem kellene futó lábak, mert bogarászni sikerrel csak lassu tempójú poroszkálással lehet. Téli időszakban is ott fekszik ő a bokrok alatt, a sáncok oldalain, elhalt növények közé csinált téli fészékben, önkívület, nélkül, megdermedve. Ott is a fűskés bundája védi meg őt az éhes ragadozók felfalásától. Erdőt járó vadász bizonyára ismeri az állatok azon finom érzékét, ami őket a megszokott utakon figyelmezteti az óvatosságra. A lombhullás, elhalt faágak leesésétől eredő zörejek, harkályok, fakusok kopácsolása, a faágak összereséséből eredő nyikorgás, ha azt a szél mozgatja, s. b. természetesen előfordulni szokott zöreiket, lármáikat figyelembe sem vesznek, de ha erőművi uton történik egy zörrenés a közelükben pl. a puská ravaszának felhuzásával járó szokott halk keccenes egy halk köhögés, egy vékony, száraz ág kettétörése, egy mélyebb sóhajlás, vagy hasonló természetellenes zaj, ami az ő hallási környezetükben történik, rögtön felkelti az erdő lakóinak a figyelmét. Kifűző érzékkel bírnak az időjárásra vonatkozólag. Jelőre megérezik a nagyobb viharok közelgését, mely elől védett helyre húzódnak. Megérezik a nagyobb hidegek havazások hóolvadások közelgését is. Erre jó bizonyíték a vadulak időváltozás előtti huzásai. Hideg idő közelgése idején a varjú, a pincike, a sármány, pinty cinkék az ökörszem is mind az emberlakta helyekre húzódnak, ahol a hideg, vagy havazás beálltával is remél egy-egy falatot könnyebb szerrel keríteni. Időváltozás előtt az emlős ragadozók is korábban elhagyják retekhelyeiket, hogy az ilyen időváltozás előtti, egyéb vadak mozgásából biztosabban kivihessék a vámot. Mert időváltozás esetén korábban megindul a vaddisznó konda. Korábban kel a szarvas, őz, nyul és a zerge is. Inarkodnak magukat feleenni, hogy a beálló hideggel szemben ellenállóbbak legyenek. Enyhébb idő beállta előtt ismét egy változás észlelhető. Emberlakta helyekről eltűnnek a puszta és az erdő állatai, madarai, visszamennek a kirendelt helyeikre. Azokat a helyeket ahol napközben emberek tartózkodtak, az emlős ragadozók éjjel szeretettel felkeresik. A megszokott váltóúti irányában förtémt legkisebb változást is rögtön észreveszik, pl. egy-egy fa vagy bokor kivágása, ásás, egy oszlop felállítása is elég ahhoz, hogy a vad eltérjen megszokott váltóújáról. Minden olyan helyet, ahol őket egyszer megzavarták, óvatosan elkerülik, vagy azon a helyen gyorsított tempóban haladnak át. Ha valahol könnyű szákmányra lettek zser, azt soká megjegyzik és ott sűrűbben megjelennek.

(Folytatjuk)

BIRO PÁL

Szabadlábra helyezték Alboteanut és büntársát

Bucurestiből jelentik: Mint már jelentettük, Victor Alboteanut, a propagandaügyi minisztérium volt főtitkárát egy évi börtönbüntetésre és politikai jogainak három évre való felfüggesztésére, valamint egymillió lei visszatérítésére ítélték, a vele együtt pörbefogott Constantin Vasile pedig hat hónapi börtönbüntetést kapott. Az ilfovi törvényszék II. szekciójának tanácsa azonban az ítélet végrehajtását felfüggesztette s úgy Alboteanut, mint Constantin Vasile ideiglenesen szabadlábra helyezték. A szabadlábrahelyezési végzés ellen az ilfovi ügyész felebbezt jelentett be és kérte, hogy az ítéletet továbbra is tartásák a fogházban. Az ügyész különben felebbezt készült beadni maga az ítélet ellen. A C... közli a hír!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Miniszteri rendelkezés az egységes szövet- és szappanárakról

Nem engedélyezték a cukor, a papír és a cement árának emelését

A Monitorul Oficial julius 4-iki számában a nemzetgazdasági minisztérium több rendeletet tett közzé különböző iparágak árának megállapításáról. A kartelltanács javaslatára a minisztérium úgy döntött, hogy a régi termésű cukor, valamint a cement ára a jelenlegi marad és ugyanakkor elutasította a papirgyárak áremelés iránti kérését is.

Falusi férfiúruk

Két másik rendelettel a minisztérium meghatározott minőségű és kivitelű cikkeket ír elő kötelező módon és árban a szövetgyárak és szappangyárak részére. A szövetgyáraknál a falusi férficikkek és ezek ára a következő: Fekete, barna vagy kék színű, curlána gyapjuból szőtt lódenszövet, folyóméternként 900—1000 gram súlyban, 140 centiméter széles, gyári ára 230, nagykereskedelmi ára 253 és kiskereskedelmi ára 290 lei. Ugyanaz, esetleg kakj színben is, cigája gyapjuból, folyóméternként 800—900 gram súlyu és 140 centiméter széles gyári ára 330, nagykereskedelmi ára 363 és kiskereskedelmi ára 417 lei. Mintás lódenszövet, 680—730 gram súlyu, 140 centiméter széles, gyári ára 240, nagykereskedelmi ára 264 és kiskereskedelmi ára 300 lei. A standardizált falusi női cikkek a következők: Poplín, 90 centi széles, 120—140 gram súlyu, gyári ára 180, nagykereskedelmi ára 198 és kiskereskedelmi ára 228 lei, míg a 90 centi széles és folyóméternként 150—175 gram súlyu viszla nevű anyag gyári ára 115, nagykereskedelmi ára 126 és kiskereskedelmi ára 145 lei.

Városi cikkek

A városi standardizált cikkek között első helyen az olcsó készruhák szerepelnek. A kék országőr-ruhászövet, folyóméternként 580—630 gram súlyu és 140 centi széles áru gyári ára 320, nagykereskedelmi ára 352 és kiskereskedelmi ára 400 lei. Férfi sportruhászövet, folyóméternként 450—500 gram súlyu és 140 centi széles, gyári ára 180, nagykereskedelmi ára 198 és kiskereskedelmi ára 228 lei. Férfi felöltőszövet, egy oldalú szövésű, raglánok részére, méternként 1100—1200 gram súlyu, 140 centi széles, gyári ára 440, nagykereskedelmi ára 484 és kiskereskedelmi ára 556 lei. Női kabátszövet, méternként 540—580 gram súlyu, 140 centi széles, gyári ára 320, nagykereskedelmi ára 352 és kiskereskedelmi ára 400 lei.

Jobbminőségű szövetek

A jobbminőségű konfekciók szövetei közül két színű (vilj országőr-ruhák és a Nemzet Pártja formaruháj részére, 360—390 gram súlyu, gyári ára 555, nagykereskedelmi ára 610 és kiskereskedelmi ára 700 lei. Strelchgarból szőtt, egyszínű és mintázott, Shetland-szövet, 480—530 gram súlyu, 140 centi széles, gyári ára 550, nagykereskedelmi ára 605 és kiskereskedelmi ára 695 lei. Egyszínű és mintás velur férfi kabátszövet, 1100—1200 gram súlyu, 140 centi széles, gyári ára 920, nagykereskedelmi ára 1012 és kiskereskedelmi ára 1163 lei. Ugyanaz női kabátok részére, 570—630 gram súlyban, gyári ára 470, nagykereskedelmi ára 517 és kiskereskedelmi ára 594 lei. Kasha-szövet szoknyák és női ruhák részére, 90 centi széles és méternként 180—200 gram súlyu, gyári ára 230, nagykereskedelmi ára 253 és kiskereskedelmi ára 290 lei.

A minőségi szövetek közül a 430—480 gram súlyu, 140 centi széles, országőr és a Nemzet Pártja formaruhához való kék szövet gyári ára 730, nagykereskedelmi ára 825 és kiskereskedelmi ára 948 lei. Darabban festett és különféle színhatású szövet 480 gram súlyu, 140 centi széles, gyári ára 850, nagykereskedelmi ára 935 és kiskereskedelmi ára 1075 lei. Polgári és tisztii trencskókhoz való gabardin, 500 gram súlyu és 140 centi széles, gyári ára 950, nagykereskedelmi ára 1045 és kiskereskedelmi ára 1200 lei.

Minden szövetre köteles a standardizált cikkekben olyan mennyiséget előírni, amely fedezi a szükségletet és felelős az áru minőségéért. Minden nagy- és kiskereskedő köteles állandóan elegendő mennyiségű standardizált árut tartani üzletében.

Az összes gyapjúszövetek kötelesek 15 napon belül az általuk gyártásra kerülő standardizált szövetekről mintákat eljuttatni a nemzetgazdasági mi-

nisztériumba és ugyancsak ismertetni kell a minisztériummal azt a pecsétet is, amelyet a szövetekre alkalmaznak. Az érdeklőt kis- és nagykereskedők a standardizált cikkeket augusztus elsejét hatályos kötelesek megszerezni.

A gyapófonalak ára

A minisztérium a gyapófonalak árát a következőképpen állapította meg: 20/1 számú fésületlen gyapófból készült, csomagoltan warcops vagy pincops fonal a gyárban 290 lei. A 20-as számon fejlű minden további számért 40-ig 1.75 lei többletet fizetnek, míg a 20-as számon alul az alapárát számonként 0.75 leig csökkentik. A két fonalban sodort fonalak ára 15 leivel drágább. A keresztres fonalak ára 8 leivel drágább. Ugyancsak 8 lei többletet számítanak a csomagolt fonalak árához. A gyári árhoz még hozzáadják a számlabélyegeket és a 2 százalékos rendkívül nemzetszöveti illeték összegét.

A gyapúszoövetek árai

A gyapóúruk árai a következők: (Az első gyári, a második nagybani, míg a harmadik a kicsinybani eladási ár.)

- Amerika, 36 fonal egy négyzetcentiméteren, 20-as fonalból:
  - 90 cm. széles 40 lei, 43 lei, 49 lei.
  - 80 cm. széles 36 lei, 39 lei, 45 lei.
  - 70 cm. széles 32 lei, 35 lei, 40 lei.
- Amerika, 33 fonal egy négyzetcentiméteren, 140 gr. egy négyzetméter, 16/14-es fonalból:
  - 90 cm. széles 54 lei, 58 lei, 66 lei.
  - 80 cm. széles 49 lei, 53 lei, 61 lei.
  - 70 cm. széles 43 lei, 47 lei, 54 lei.
- Amerika, 36 fonal egy négyzetcentiméteren, 178—180 gr. négyzetméterenként, 14/12 fonalból:
  - 90 cm. széles 67 lei, 72 lei, 83 lei.
  - 80 cm. széles 60 lei, 65 lei, 75 lei.
  - 70 cm. széles 54 lei, 58 lei, 67 lei.
- Fehéritett Amerika, az 1. pont alatti Amerikából:
  - 90 cm. széles 45.50 lei, 49 lei, 56 lei.
  - 80 cm. széles 41 lei, 44.50 lei, 51 lei.
  - 70 cm. széles 36 lei, 40.50 lei, 46 lei.
- Fehéritett Amerika, az 2. pont alatti Amerikából:
  - 90 cm. széles 59 lei, 64 lei, 74 lei.
  - 80 cm. széles 55 lei, 59 lei, 66 lei.

Helytartósági felterjesztés a gabonaárak szabályozására

A cukorgyári lerakatnak a fogyasztók rendelkezésére kell állania — Temestartományban maximálják a túlsót

A királyi helytartóságon működő árellenőrzési bizottság Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezetői kár elnökelete alatt a bizottság hatáskörébe tartozó időszerű kérdésekkel foglalkozott. Az ülésen szóba került hogy Temesváron elfogyott a cukor az üzletekből. A bizottság ezt a körülményt érthetetlennek tartja, annálval is inkább, mivel a város tözsomszédságában Szabadfalun, cukorgyár található s ennek valamint üzlethelyeinek raktáraiban megfelelő cukormennyiséget tartanak raktáron. A helytartósági bizottság tehát, hogy a fogyasztók közönség cukorellátását biztosítsa, utasította a szabadfalui cukorgyárat, hogy a Józsefvárosi lerakatában közvetlenül a fogyasztóknak is adjon el cukrot. Ebben a lerakatban bárki kaphat kívánsága szerint egytől öt kilóig terjedő cukormennyiséget a meghatározott árakon.

Foglalkozott a bizottság a lakosság túlsóval való ellátásának ügyével is. A temesi királyi helytartóság területén lévő polgármesterek utasították, hogy a túlsó árát is maximálják. A maximálásnál figyelembe kell venni, hogy a túlsó nagybani beszerzési ára átlag 7200 leire rug. Az eladási árba beletartozó a számlaköltség, a vasúti szállítás s a

70 cm. széles 50 lei, 54 lei, 62 lei.
6. Fehéritett Amerika a 3. pont alatt levő Amerikából:

90 cm. széles 76 lei, 82 lei, 92 lei.
80 cm. széles 69 lei, 74 lei, 84 lei.
70 cm. széles 62 lei, 67 lei, 77 lei.
7. Fehéritett lepedővászon, 40—41 fonal egy négyzetcentiméteren, kg. 250 kr.

148—150 cm. széles 130 lei, 140 lei, 160 lei.
8. Injet, 40—42 fonal egy négyzetcentiméteren, 134.5 gr. folyóméternként, 16. számú fonalból: 79—80 cm. széles 61 lei, 66 lei, 76 lei.

9. Agybétűt vászon, 42 fonal egy négyzetcentiméteren, 250 gr. folyóméternként, 16/12. számú fonalból:

135 cm. széles 113 lei, 122 lei, 140 lei.
100 cm. széles 83 lei, 89 lei, 100 lei.
10. Oxford, 31—32 fonal négyzetméterenként, 66 gr. folyóméternként, 20-as fonalból, 70 cm. széles 43 lei, 47 lei, 54 lei. Kockás oxford 44.50 lei, 48 lei, 55 lei.

12. Drilj sport, országőr és Nemzet Pártja egyenruhák részére, 57 fonal négyzetméterenként, 161 gr. folyóméternként, 20/12-es számú fonalból 70 cm. széles: 80 lei, 86 lei, 99 lei.

13. Stamba, 39 fonal négyzetcentiméterenként, 95 gr. folyóméternként, 22. számú fonalból, szavatolt színekben, 70 cm. széles: 54 lei, 58 lei, 67 lei.

14. Barchet (Köpper), 35—38 fonal négyzetcentiméterenként, 160 gr. nyersen, 140 gr. folyóméternként, szavatolt színekben, 70 cm. széles: 69 lei, 74 lei, 83 lei.

15. Törülközők, 36—38 fonal négyzetcentiméterenként, 60 gr. darabja, 44x84 cm., 20/12. számú fonalból: 27.50 lei, 30 lei, 34 lei.

16. Zsebkendők, 37—38 cm. egy négyzetcentiméteren, 100 gr. négyzetméterenként, 35x35 cm. 24/20. számú fonalból, félig festve, 8.40 lei, 9.30 lei, 10.50 lei.

A szappanárak hivatalos ára

A szappanáraknál is többféle árucsoportot állapított meg a nemzetgazdasági minisztérium. Az A-csoportba a nettó 35—45 százalékos zsírsavat tartalmazó mosószappan tartozik. Gyári ára különként 36, kiskereskedelmi ára az egész országban 42 lei. A 45—60 százalékos zsírsavat tartalmazó B-csoportba a mosószappan gyári ára nettó 41, kiskereskedelmi ára 48 lei. A nem-szagosított és nem csomagolt mosószappanok, valamint a textilipari szappanok, amelyekben 60—75 százalékos zsírsav van (C-kategória), gyári ára 62, kiskereskedelmi ára 72 lei. A szagosított és dobozokban csomagolt kézisappanok, 60—75 százalékos zsírsavtartalommal, gyári ára 70, kiskereskedelmi ára 82 lei. Gyári ár a vevőhöz szállított árunál számítható fel. A számlabélyeget és a 2 százalékos nemzetszöveti illetéket a vevő fizeti. A kiskereskedelmi árhoz hozzá kell számítani a 2 százalékos nemzetszöveti illetéket.

törvényes haszon. Temesváron az egyes fajtákszerint 10.800 és 11.300 lei között váltakozzik majd az eladási ár.

Végül a gabonaforgalom pangásának kérdése került napirendre. A királyi helytartóság a nemzetgazdasági minisztériumtól felterjesztésben kéri szabályozni a gabona eladási árát mégpedig a termelőre, a malmosokra s a kereskedelemre egyaránt kötelező módon. A gabona már egy idő óta nem kerül forgalomba, aminek káros kihatásai vannak. A szű netelés oka pedig a bizottság megállapítása szerint abban keresendő, hogy a gabonának a kereskedelemben való meghatározott ára ki sebb, mint amennyibe a gabona a termelőnél kerül.

Továbbra is fenntartják a tengerikiviteli tilalmat. Mint ismertetés, június 9-ikén 30 nappal időtartamra megtiltották a tengeri kivitelét, azaz a céllal, hogy az országban lévő tengerikészleteket leltározzák. Az eddigi jelentések szerint a jelenlegi készletek alig elegendők arra, hogy a helyi szükségletet fedezzék. Mivel még egyelőre bizonytalan, hogy milyen lesz az idei tengeri termés, az Argus értesülése szerint, minden bizonnyal meghosszabbítják július 9-e utánra is a tengeri kiviteli tilalmat.

Legújabb jelentéseink:

Hivatalos jelentés a beszarábiai és észak-bukovinai kiürítés befejezéséről

Bucuresti. Hivatalos jelentés: Julius 3-án déli 1 órakor befejeződött Bessarabia és Északbukovina kiürítése. Az orosz csapatok azokról a helyekről, ahol tévedésből átlépték a megállapított határt, visszavonultak. Azoknak a már jelentett incidenseknek következtében, amelyek úgy álltak elő, hogy a szovjet csapatok erőltetett menetben megelőzték a mi visszavonuló egységeinket, — részünkről tiszt. altisztai és legénységi áldozatok vannak, akiknek neveit, amint az adatok rendelkezésünkre állanak, nyilvánosságra hozzuk.

Az olaszok elfoglalták az angol-egyiptomi Szudánban Kassala városát

Róma. (Rador). Az olasz főhadiszállás 25-ös számú jelentése a következő: Egy repülőgéprajunk a rossz időjárási viszonyok ellenére, Halfar repülőterét megtámadta és az ott állomásozó 8 angol repülőgépet megsemmisítette. Az alexandriai öbölben ugyancsak támadást intéztünk, 1 ellenséges repülőgépet és 1 felderítő repülőgépet lelőttünk. Egy torpedórombolót megromáltunk. A kiréneikai fronton Musainál egy négy-motoros repülőgépet lelőttünk.

Északafrikában az angol-egyiptomi Szudánban el-

fooglaltuk Galadat és Kassala városát.

Ez utóbbinak óriási fontossága van, Massauanál a Föld közl. tenger keleti részén egy angol hadihajót bombánk telibe talált Kassala elfoglalásáról külön hadijelentést adunk ki.

Kassala elfoglalását az olasz lapok óriási jelentőségnek tartják. Ez a város karavánközpont és egyben a vasúti összeköttetés gócpontja, amely bejáratot jelent az angol-egyiptomi Szudánba.

Számos angol hajó elsüllyesztéséről számol be a német hadijelentés

Berlin. (Rador). A vezér főhadiszállás jelenté: A német tengeralattjárók az Anglia elleni harcok során az utóbbi időben sorozatosan szép sikereket arattak. A Fehner kapitány vezérése alatt álló egyik buvárnaszádunk jelentette, hogy az utóbbi időben 34.000 tonna ellenséges hajóteret süllyesztett el. Ezzel együtt ez a tengeralattjárónk eddig 85.000 regisztrált tonna tartalmú ellenséges kereskedelmi hajóteret pusztított el. Egy másik tengeralattjárónk 21.000 tonna hajóteret, míg egy harmadik 31.100 tonna hajóteret süllyesztett el. Ez utóbbi 5 ellenséges kereskedelmi gőzöst lőtt ki egy erősen biztosított ellenséges hajókaravánból. Egyik gyorsjárású naszádunk megtorpedózott egy 5500 és egy 6500 tonnás felfegyverzett angol gőzöst. Egy másik hajókaravánból sikerült kilőnünk egy 12.000 tonnás nagy tartályhajót és egy 8.000 ton-

nás kereskedelmi hajót. Az egyik előrs hajónak sikerült megsemmisíteni a norvég partok közelében egy ellenséges tengeralattjárót. Légierőnk is sikeresen folytatta támadásait az angol partvidéken és ipartelepeket, hadfelszerelési gyárakat, és kikötői berendezéseket bombázott. Zuhánó harci repülőnk Anglia déli partjain hajókaravánok elleni támadások során 4 hajót elsüllyesztettek és megromáltak másik 9 szállítóhajót. Az angol repülőik ismét berepültek Hollandiába, Belgiumba és ezeken keresztül Észak-Németországba. Katonai pontokat nem támadtak meg, de megerősítetlen helységeket bombáztak és számos polgárembert megöltek. A légi harcok során 6 ellenséges repülőgépet lelőttünk, 1 ellenséges gépet pedig légeiharító ágyunk pusztítottak el. 2 német gépet elvesztettünk.

Letartóztatták az amerikai németek több vezetőjét

Newyorkból jelentik: New-Yersey államban letartóztatták William Funzet, a helyi német szervezet elnökét, valamint Capronz és Kholer német vezetőket faj- és vallásellenes propaganda miatt. Ugyancsak letartóztatták a Deutscher Beobachter című német lap felelős szerkesztőjét is.

A német vezetőket azért tartóztatták le az Egyesült Államok ünnepein, mert az amerikai zászló mellett saját egyesületük horogkeresztjét ellátott zászlaját is kitűzték, ezenkívül pedig fellelőssel karral üdvözölték egymást.

Újabb ütközet angol és francia hajók között

Tangerből jelentik: Casablancából közlik, hogy a nyílt tengeren két angol torpedórombolót vettek észre, amelyek füstfelhőt fejlesztettek és ágyúikkal tüzelni kezdtek. Az ágyúk dörgése

több órán át tartott és úgy hiszik, hogy újabb tengeri ütközet zajlott le angol és francia hajók között.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

BUENOS AIRES. Az argentin kormány elhatározta, hogy norvégiai, belgiumi és hollandiai követeit visszahívja és így teljesíti a Német Birodalom óháját.

KOPENHÁGA. A dán miniszterelnök közölte a sajtó munkatársaival, hogy kormánya nevében Londonban tiltakozó jegyzéket nyújtott át Faröer szigeteknek angol csapatok által való megszállása miatt.

PARIS. A DNB közli, hogy a Bretagne nevű francia páncéloshajó az oráni ütközet következtében felrobbant és elsüllyedt. A Dunkerque, Providentia és Magador nevű cirkálókat az ellenség ágyúzása következtében keletkezett tűz rongálta meg.

KOPENHÁGA. A dán kormányt átalakították és ugyanakkor a miniszterek számát 18-ról 12-re csökkentették. Dánia új külügyminisztere Crabot képviselő lett. Az új kormány öt szociáldemokrata, 2 radikális, 2 konzervatív és 3 Wensde-párti politikusból áll.

BUCURESTI. A posta vezérigazgatósága közli, hogy Hollandiával megindult a posta és táviróforgalom.

BUCURESTI. Holnap újból megnyílik a Bucuresti Hónap.

CSUNGKING közölték, hogy a japán repülők eddig 16.800 darab bombát dobtak Kína fővárosára. Harminc ellenséges repülőgépet lelőttek.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, JULIUS 6.

Bucuresti, Radio Románia. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 13:10: Rádiózenekar. 13:35: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13:45: A zene folytatása. 14:15: Hírek. 14:35: A zene folytatása. 15: Különléle közlemények.

Radio Románia. 19:50: Hírek magyarul. **Bucuresti, Radio Románia.** 20: Időjelzés, időjárásjelentés. 20:01: Drámai és filmkrónika. 20:16: Constanta Bădescu énekel. 20:40: Hírek. 21: Rádióposta. 21:15: A Lucafarul-tánczenekar. Ghica Petrescu énekszámával. 22:15: Hírek, sportközlemények. 22:30: Operakereskedelmi lemezek. 22:50: Szórakoztató zene lemezek. 23:40: Hírek a külföldre franciául németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7:40: Ébresztő, torna. 8: Hírek, közlemények, éternd, hanglemezek. 11:20 és 11:45: Felolvasás. 13:10: A rádió szalonzenekara. 13:40: Hírek. 14:20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14:30: Szórakoztató hanglemezek. 15:30: Hírek. 17:10: Bábjáték. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés hírek. 18:15: Rádióposta. 18:50: Népevv Lucia és Teiki Sándor magyar nótákat énekel kíséri Csorba Dezső cigányzenekara. 19:45: A 150 éves Peleskei notárius Urui Dezső előadása. 20:15: Hírek. 20:25: Légy jó mindhalálig. Színmű három felvonásban. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23:10: Hangképek a magyar-német válogatott atlétikai mérkőzésről. 23:35: A Chappy-tánczenekar játszik. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:20: Csorba Dezső cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 19:45: Mezőgazdasági felőra. 21: Hírek, ügétversenyeredmények. 21:25: Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál. 21:25: Egy remekmű felfedését. Ballai Mihály dr. előadása Csongor és Tundéról. 22:35: Időjárásjelentés.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A leu a rendelet értelmében az apróhirdetés: ar. st. ore. tizetendő.

ALKALMAZÁST KERES	Megbízható, mindenek főzőnő 15-re felvétetik. Rácz Bul. Reg. Ferdinand 55. 3115
Háztartásban jártas, éves bizonyítvánnyal rendelkező nő magányos urnál. vagy urinónél állást keres. Cimeket a kiadóba kér „Megbízható” jellegre. 3110	Ernstes deutsches Fräulein, zu zwei Kindern wird sofort, oder für 15 Juli aufgenommen. Adresse: Str. General Grigorescu 5., parter.
ALKALMAZÁST NYER	LAKÁS
Molnár keresek azonnali belépésre. Bisztriczky-malom, Ghioroc. 2099	Magánháiban különbejárta, tres szoba kiadó. Str. Crisan 9. 3117

VÉTEL-ELADÁS

Két antik szekrény eladó. Megtekinthető: Str. Dr. Ioan Petran 4. 3112

PUHA ÓLMOT VESZÜNK

Cim a kiadóban.

INGATLAN

Elcserehném modern, 5 nagy lakrészből álló belvárosi bérházam erdélyi nagyobb városi házzal, Str. Cosbuc 32. 3114

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmiroda, Arad Bul. Carol 46 (Lakás-ágyanot) Telefon: 26-95. 1505

KÜLÖNFELEK

A Flóra Ikkögyár kihordója elvesztette tárcáját. Kéri a becsületes megtalálót, hogy a másra nézve értéktelen iratokat sziveskedjék a Flóra-gyár irodájában jutalom ellenében leadni. A tárcában lévő pénzt megtarthatja. 3110

Pék-műhely felszereléssel azonnal kiadó. Érdeklődni: Str. Popa Ioan Russu No. 6. 3113

Butort, szőnyeget, írógépet, kasszát, ezüsttárgyakat antik ékszert veszek állandóan a legmagasabb áron. Keresek megvételre olcsó zongorát és pianót. Zalogcédulájá: olcsón hosszabbítok, előleget nyújtunk. Tempo, Fischer Ell-palota. 2997

Hirdessen az Aradi Közlönyben